

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİRİM FAALİYET RAPORU
TÜKETİCİ GÜVENLİĞİ VE HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

2022-Ankara

Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir Fendir, İlim ve Fenden Başka Yol Gösterici Aramak Gaflettir, Dalalettir, Cehalettir.

K. Atatürk

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TÜKETİCİ GÜVENLİĞİ VE HALK SAĞLIĞI LABORATUVARLARI
DAİRESİ BAŞKANLIĞI
BİRİM FAALİYET RAPORU

HAZIRLAYANLAR:

Planlama ve Koordinasyon Birimi

Oya Çayan
Uğur Topçu

Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı

Özgül Semizoğlu

İçindekiler

Daire Başkanının Sunuşu;	1
I-GENEL BİLGİLER.....	2
A- Misyon ve Vizyon.....	3
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar	4
C- İdareye İlişkin Bilgiler	6
Örgüt Yapısı	6
C- Performans Bilgileri	7
PLANLAMA VE KOORDİNASYON BİRİMİ	7
KLİNİK DIŞI LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ	9
KLİNİK LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ	10
KALİTE VE ORGANİZASYON BİRİMİ.....	16
EĞİTİM VE ORGANİZASYON BİRİMİ	19
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LABORATUVARI	21
MİKROBİYOLOJİK ANALİZ LABORATUVARLARI	21
KİMYASAL SU ANALİZLERİ LABORATUVARI	23
BİYOSİDAL ÜRÜN LABORATUVARLARI (BÜL).....	25
TOKSİKOLOJİ LABORATUVARI.....	25
KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI TANI VE DOĞRULAMA LABORATUVARI	26
STERİLİTE KONTROL LABORATUVARI.....	27
LABORATUVAR GÜVENLİĞİ BİRİMİ.....	28
NUMUNE KAYIT KABUL BİRİMİ	28
OFİS VE EVRAK İŞLERİ BİRİMİ.....	29
LABORATUVAR BİRİMLERİNİN DİĞER FAALİYETLERİ.....	29
Kalite Faaliyetleri.....	29
Eğitim-Proje-Toplantı Faaliyetleri	32
Satın Alma Faaliyetleri.....	37
Laboratuvarın Hedefleri ve Gerçekleşmeleri.....	38
IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	39
A- Güçlü Yanlar	39
B- Zayıf Yanlar	39
C-Fırsatlar	39
D-Tehditler.....	40
E-Değerlendirme	40
V- ÖNERİ VE TEDBİRLER	40

TABLolar

Tablo 1: Tüberküloz Çalışılan HSL'ler.....	11
Tablo 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının katılım sağladığı sürveyans ağları.....	15
Tablo3: Akredite olan HSL'lerin parametre sayısı ve geçerlilik süresi.....	18
Tablo 4 : Konularına Göre Yapılan Eğitimler.....	19
Tablo 5: Uzaktan Eğitim Kapısından Alınan Eğitimler.....	20
Tablo 6: Aylara Göre Klinik ve Klinik Dışı Numune Sayısı	28
Tablo 7: Reddedilen Numune Sayısı	29
Tablo 8: Gerçekleştirilen Yetkilendirme Çalışmaları.....	30
Tablo 9: Dış Kalite Kontrol Parametreleri.....	31
Tablo 10: Alım Tablosu.....	37

GRAFİKLER

Grafik1: TGHS LDB'nin personel dağılımı.....	7
Grafik 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının personel dağılımı	8
Grafik 3: Talesemi çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi.....	10
Grafik 4 : Sıtma çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi.....	12
Grafik 5: Legionella çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi.....	13
Grafik 6: Covid-19 çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi.....	14
Grafik 7: Konularına göre USES eğitimleri.....	19
Grafik 8: Numune Sayılarının Aylara göre Dağılımı.....	21
Grafik 9: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı	21
Grafik 10: Su Numunelerin Analiz Türlerine Göre Dağılımı	22
Grafik 11: Su Numunelerinin Aylara Göre Dağılımı.....	22
Grafik 12: Numunelerin Cinsine Göre Dağılımı.....	23
Grafik 13: Numunelerin Aylara Göre Dağılımı	24
Grafik 14 : Numunelerin Geliş Amacına Göre % Dağılımı Göre Dağılımı.....	24
Grafik 15: Numunelerin Cinslerine Göre Dağılımı	25
Grafik 16: Aylara Göre Numune Dağılımı	25
Grafik 17: Numunelerin Cinsine Göre Dağılımı	26
Grafik 18: Aylara Göre Numune Dağılımı	26
Grafik 19: Muayene Türleri ve Yüzdeleri	27

ŞEKİL

Şekil 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Örgüt Yapısı.....	6
--	---

HARİTA

Harita 1: Talesemi çalışan HSL dağılımı.....	10
Harita 2: Düzey 2 ve Düzey 3 Tüberküloz çalışan HSL dağılımı.....	11
Harita 3: Legionella çalışan HSL dağılımı.....	13
Harita 4: Akredite olan HSL'lerin Dağılımı (TS EN ISO/IEC 17025)	17

RESİM

Resim 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanı

KISALTMALAR

HSGM : Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

HSL : Halk Sağlığı Laboratuvarları

TGHSLDB : Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı

USES : Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi

LBYS : Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi

Daire Başkanı resim

Resim 1: Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanı

Daire Başkanının Sunuşu;

Başkanlığımız, sağlıklı bir toplum için Halk Sağlığı Laboratuvarlarının planlanması, yapılandırılması, ilgili mevzuatlara ve kalite sistemlerine uygun olarak hizmet vermesi misyonuyla çalışmalarına devam etmektedir.

Laboratuvarların kuruluşu, sınıflandırılması, yetkilendirilmesi, görev ve faaliyetlerinin düzenlenmesi amacıyla yayımlanan, Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince, merkezde Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı ve 84 Halk Sağlığı Laboratuvarları ile hizmet vermektedir.

Laboratuvarların fiziki alt yapı ve koşullarının iyileştirilmesi, standardize edilmesi ve kurum kaynaklarının verimli kullanılması amacıyla L1 ve L2 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberine göre yeni bina projeleri incelenip değerlendirilmektedir.

Halk Sağlığı Laboratuvarlarının günümüz teknolojik koşullarına uygun güvenilir, doğru ve zamanında sonuç vermeye odaklı hizmet kalitesinin artırılmasını sağlamak amacıyla her yıl plan dahilinde yerinde inceleme ve değerlendirme yapılarak, uygunsuzlukların zamanında giderilmesine ve risklerin azaltılmasına katkı sağlamaktadır.

Tüm Halk Sağlığı Laboratuvarlarının cihaz, alt yapı, personel ve eğitim eksikliklerini tamamlayarak ulusal ve/veya uluslararası standartlarda hizmet verecek şekilde standardizasyonu sağlayıncaya kadar yapılandırma ve organizasyon çalışmalarına devam edilecektir.

Bu çalışmalarımızla güvenilir, zamanında ve hızlı sonuç vererek sağlığın korunması, teşhis ve tedavinin başarıya ulaşması, vatandaşın kaliteli yaşam sürmesine katkı sağlamayı en önemli görevimiz olarak görmekteyiz.

Kaliteli ve verimli hizmet sunumunun sağlanması için görev ve sorumluluklarımızın bilincinde olarak çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Bu konuda emeği geçen tüm çalışanlarımıza teşekkür eder hep birlikte daha çok başarılarla ulaşmamızı dilerim.

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları

Dairesi Başkanı

I-GENEL BİLGİLER

25/08/2017 tarih ve 30165 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 663 sayılı T.C. Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname de değişiklik yapılmış ve Bakanlık ve Bağlı Kuruluşlarının teşkilatı yeniden düzenlenmiştir.

İlgili düzenleme ile 02.10.2017 tarih ve 1957 sayılı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Hizmet Birimleri ve Görevleri Hakkında Yönerge ile Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü bünyesindeki Daire Başkanlıklarının görevleri, Çalışma Usul ve Esasları düzenlenmiştir.

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığına bağlı laboratuvar, 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 14/A maddesi ile 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasına dayanarak Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı'na dönüştürüldü (21.06.2018 tarih ve E.1526 sayılı ve 70642388 barkod numaralı yazı).

A- Misyon ve Vizyon

Misyon

“İnsan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını ve sağlığını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkili çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak.”

Vizyon

“Sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkına kolaylıkla ve yüksek hizmet kalitesiyle eriştiği bir Türkiye.”

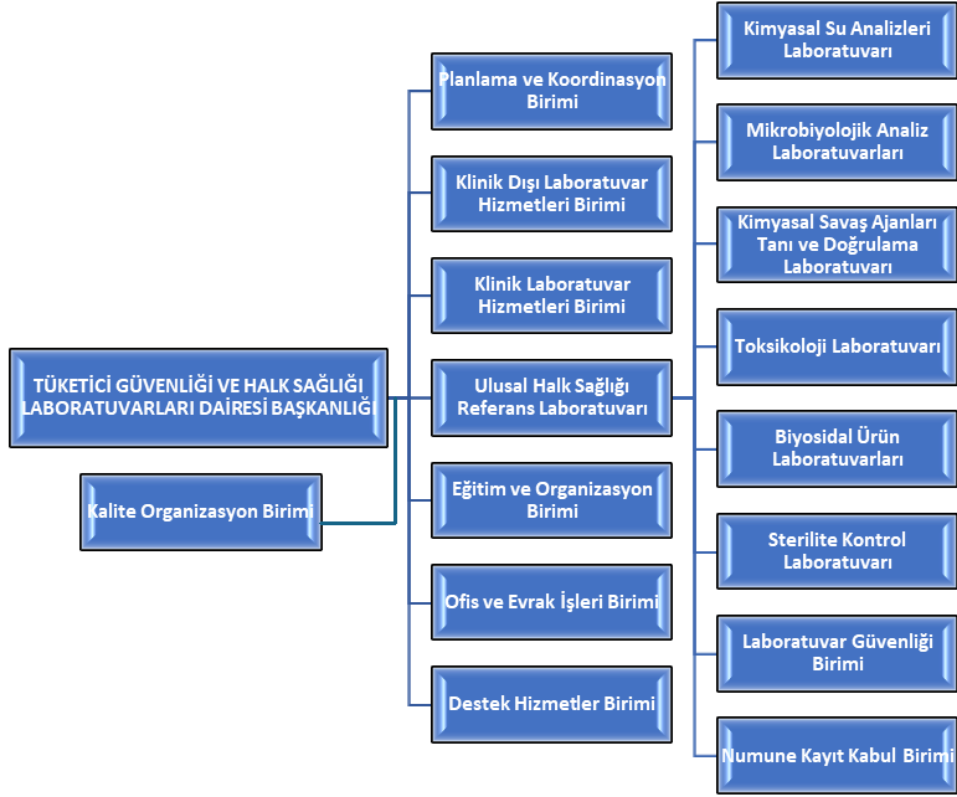
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar

- Bakanlığımız sorumluluğunda bulunan;
  - İçme-kullanma suları, kaynak suları, içme suları ve doğal mineralli suların ruhsat, denetim izleme, kontrol izleme analizleri ile piyasa gözetimi ve denetimi kapsamındaki analizleri
  - Kaplıca suları, havuz suları, yüzme suları, talassoterapi amaçlı deniz suyu analizleri
  - Sularda legionella analizleri
  - Hemodiyaliz çözeltilerinin dilüsyonunda kullanılan suların analizleri
  - Peloid analizleri
  - Toksikolojik analizleri (su ve klinik)
  - Biyosidal ürün analizleri
  - Kimyasal silah sözleşmesi ile ilişkili kimyasal maddelerin çevresel ve biyolojik örneklerdeki tanı ve doğrulamasına yönelik analizler
  - C tipi muayene kuruluşu olarak akredite ve/veya yetkin olduğu testlerde performans nitelendirilmesi ölçümlerini yapmak.
- Kesin tanı için halk sağlığı laboratuvarlarından gelen analizleri yapmak
- Salgın veya olay araştırması amacıyla aktif vaka bulma çalışmaları kapsamında veya halk sağlığı problemi olduğu belirlenen durumların araştırılmasına katılmak ve analizlerini yapmak.
- Halk sağlığı laboratuvarlarında yapılan analiz sonuçlarına itiraz olması halinde ihtisaslaştığı konularda şahit numune analizleri yapmak.
- Halk sağlığı laboratuvarları arasında ortak çalışmalar düzenlemek, analiz metotları geliştirmek, metot validasyonunun yapılmasını sağlamak ve bunları konuyla ilgili diğer laboratuvarlara yaymak.
- Halk sağlığı laboratuvarları arasında standardizasyonu sağlamak.
- Proje çalışmalarında görev almak ve işbirliği sağlamak .
- Üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, diğer ülkelerin ulusal referans laboratuvarları, ulusal ve uluslararası bilimsel kurum, kuruluş, laboratuvar, özel sektör ve konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde bulunmak ve ortak araştırmalar gerçekleştirmek.
- Halk sağlığı laboratuvarlarına ve/veya talep halinde gerçek ve tüzel kişilere ihtisaslaştığı konularda eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek.
- Laboratuvar hizmetleri kapsamında ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip ederek araştırma geliştirme faaliyetlerinde bulunmak.
- Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili mevzuatta yer alan ürünlere ilişkin şikâyetlere, adli soruşturmalara yönelik analizleri yapmak ve görüş bildirmek.
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının planlanması, yapılandırılması ve uygun şartlarda çalışması için koordinasyon ve çalışmaları yapmak.
- Laboratuvar hizmetlerinin iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak eğitim programlarını planlamak, yürütmek ve sonuçlarını değerlendirmek.

- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının izleme, denetleme ve benzeri iş ve işlemlerini yürütmek, değerlendirmesini yapmak, düzeltici ve önleyici faaliyetlerin yapılmasını sağlamak.
- Laboratuvarlarla ilgili verilerin zamanında toplanarak, değerlendirilmesi, işlenmesi ve kullanımını sağlamak.
- Birinci basamak sağlık kuruluşlarının istediği tetkikleri uygun standartlarda yapacak alt yapının Laboratuvarlarda oluşturulmasını sağlamak.
- Faaliyet alanlarıyla ilgili eğitim, sempozyum, panel, alıştay, seminer vs. etkinlikleri düzenlemek ve düzenlenen ulusal ve uluslararası etkinliklere katkı sağlamak.
- Laboratuvarlarda kalite sistemlerinin kurulması ve kalite alt yapılarının glendirilmesi için gerekli desteği vermek, kalite sistemlerini ve akreditasyon süreçlerini izlemek, değerlendirmek ve bu konuda koordinasyonu sağlamak.
- HSGM /TGHS�DB nin kalite yönetim birimi kapsamındaki çalışmalarını yürütmek.
- Genel Müdürlükçe faaliyet alanları ile ilgili verilecek diğer analiz ve görevleri yapmaktır.

C- İdareye İlişkin Bilgiler

Örgüt Yapısı

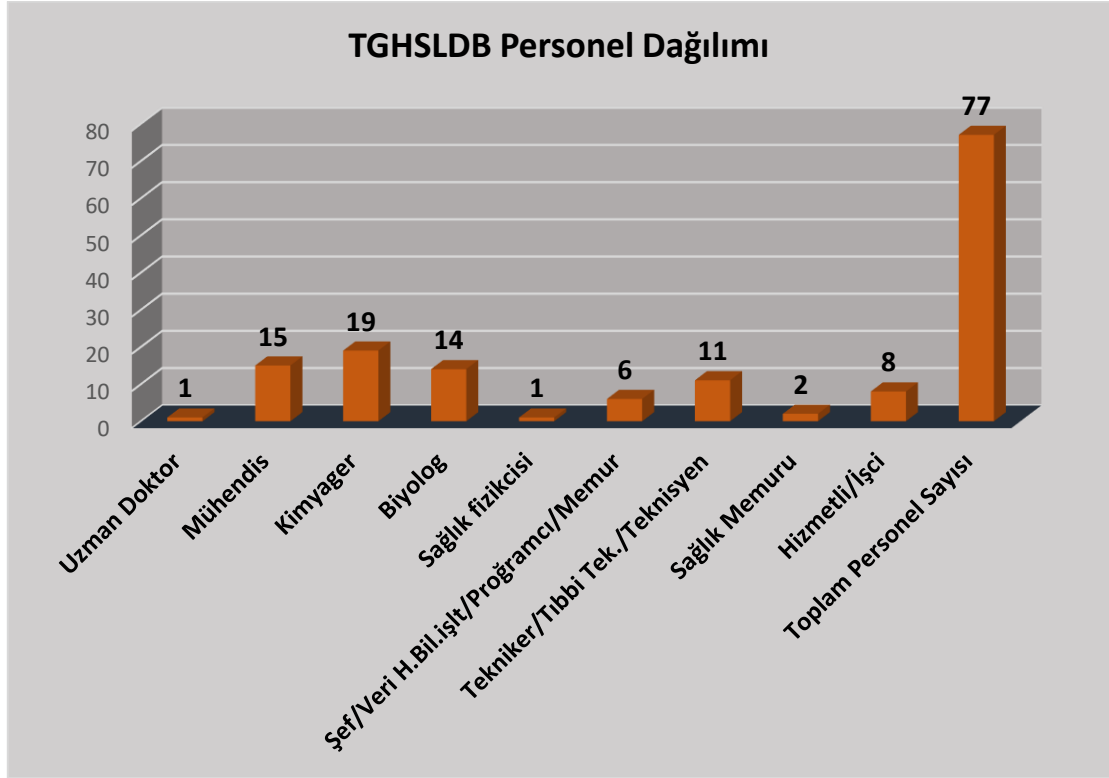

Şekil 1 : Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Örgüt Yapısı

C- Performans Bilgileri

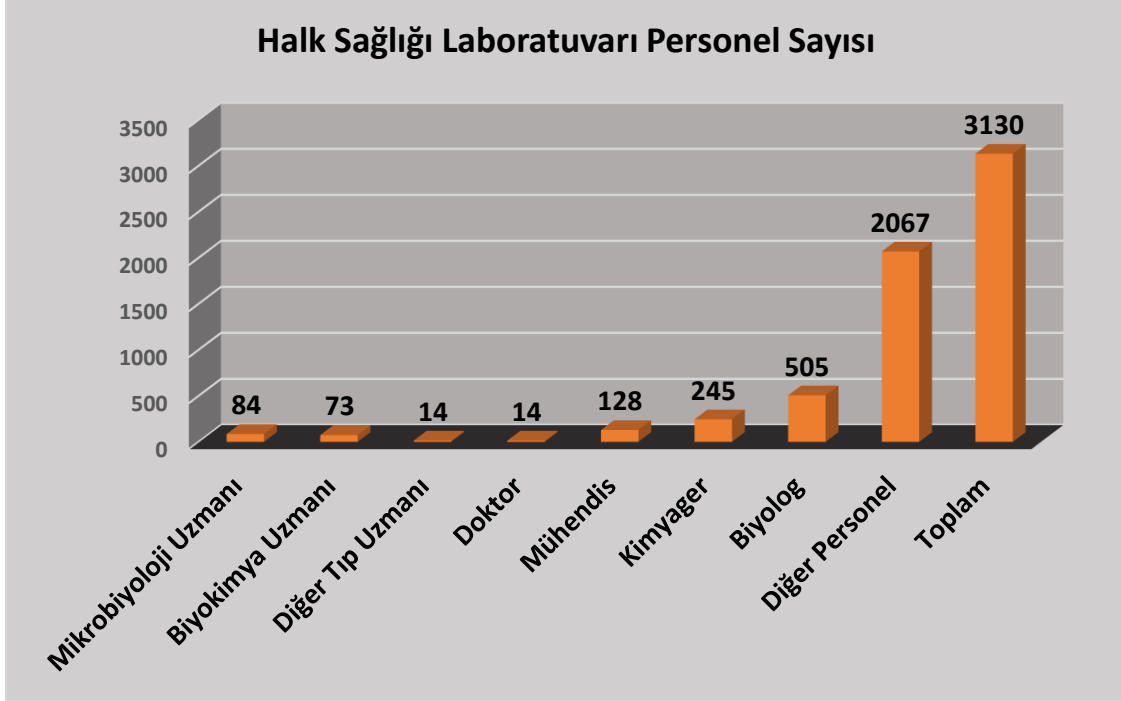
PLANLAMA VE KOORDİNASYON BİRİMİ

- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) istatistiki verilerini (Genel Bilgiler, Bina Durumu, Personel Durumu, Personel Sayısı, Cihaz Durumu, Analiz Sayıları, Parametre, Klinik Biyokimyasal Testler, Klinik Mikrobiyolojik Testler, Sürveyans, Eğitim) içeren Genel Bilgi Formu (F35-Excell) 81 İl Valiliğine gönderildi (05.01.2022 tarih, E.32305452-117.04-18 sayılı yazı). Formlar toplanarak veriler değerlendirildi.
- Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı (TGHS�DB) 77 personeli ile hizmet vermektedir (F35 Genel Bilgi Formu)

Grafik 1: TGHS�DB'nin Personel Dağılımı

- 81 İlimizde bulunan 84 Halk Sağlığı Laboratuvarı (HSL) 3130 fiilen çalışan personeli ile hizmet vermektedir (F35 Genel Bilgi Formu).

Grafik 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Personel Dağılımı

- İl Sağlık Müdürlüklerinin 2022 yılı su analizleri için numune göndereceği L1 tipi Halk Sağlığı Laboratuvarları planı resmi yazı ile 81 İl Valiliğine gönderildi. (12.01.2022 tarih ve E.32305452-117.06-68 sayılı yazı).
- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının 2022 yılı Denetim Planı 81 İl Valiliğine gönderildi. (07.02.2022 tarih ve E-32305452-117.04-211 sayılı yazı) Denetimler 1 Kasım 2022 tarihinde uygunsuzluklar kapatılmış olarak tamamlandı.
- 2022 yılında 26 il yatırım programındadır (Birinci Basamak Sağlık Kuruluşları Planlama ve Organizasyon Dairesi Başkanlığı verisi). Bu kapsamda, Aydın ve Siirt HSL'lerin bina projeleri L1 ve L2 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarı Prototip Proje Rehberine, TS EN ISO/IEC 17025 standardına, Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliğine ve Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğine göre değerlendirildi. Sakarya, Denizli HSL yeni binasına taşındı ve hizmet vermektedir.

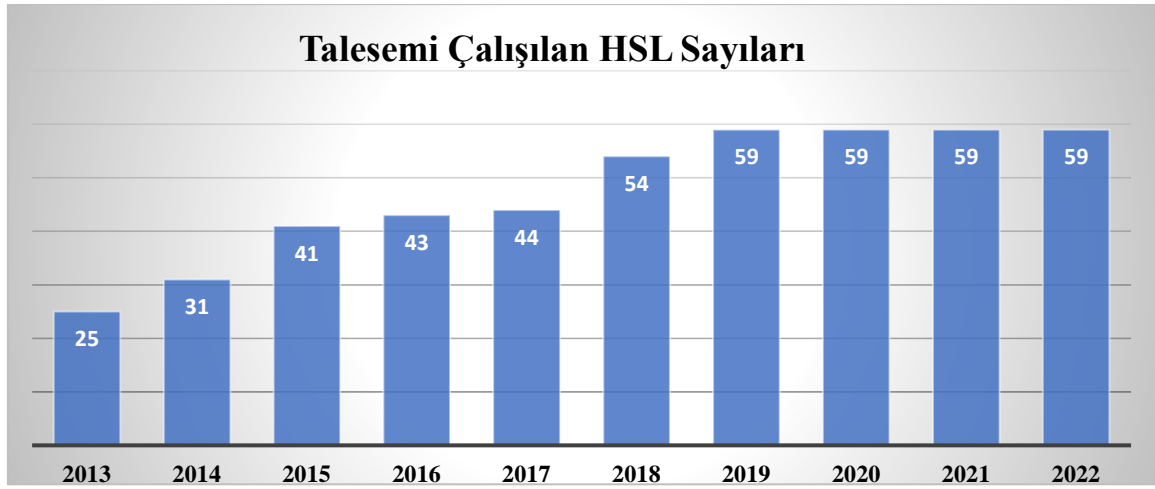
KLİNİK DIŞI LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ

- Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ve TİTRA TEKNOLOJİ A.Ő. arasında imzalanan sözleşme kapsamında yürütölen “Halk Sağlığı Yönetim Sistemi (HSYS), Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi (LBYS) ve Mobil Uygulamalar Yazılım Geliştirme, Güncelleme, Bakım Destek Hizmeti Alım” işi bünyesinde LBYS Projesi yeniden geliştirilmektedir. Bu kapsamda, Halk Sağlığı Laboratuvarlarında; numune kabulden raporlama aşamasına kadar devam eden tüm süreçlerin yönetildiğı LBYS sisteminin Numune/ Numune Kabul, Kalite Kontrol, Finans ve Atık modüllerine ait analiz çalışmalarına alan uzmanı olarak katılım sağlanmış olup gerekli koordinasyon sağlanmaktadır.
- Yönetmelik gereğı; yüzme havuz suyu numune alma ve analizi yapma yetki belge süresi sona eren 11 adet laboratuvarın yetki iptal işlemleri yapılmıştır. Buna göre, ölkemiz genelinde 2022 yılı sonu itibariyle yüzme havuz suyu analizinde tek yetkili Halk Sağlığı Laboratuvarlarıdır.
- LBYS ve ÇSBYS (Çevre Sağlığı Bilgi Yönetim Sistemi) tam uyumlu yazılım entegrasyonunun yapılabilmesi için Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı ile ortak çalışma yürütölmektedir. Bu kapsamda, ilgili mevzuatlar gereğı analizi yapılan içme kullanma suyu, içme suyu, kaynak suyu, doğal mineralli su, kaplıca suyu, deniz suyu, havuz suyu vb. için LBYS’de profiller yeniden düzenlenmektedir.
- HSYS, LBYS ve Mobil Uygulamalar Yazılım Geliştirme, Güncelleme, Bakım Destek Hizmeti Alım işi bünyesinde LBYS Projesi için pilot iller seçilmiş ve bu çalışmaya yönelik olarak İstanbul 1 ve 3 Nolu Halk Sağlığı Laboratuvarı, Sakarya Halk Sağlığı Laboratuvarı, Bolu Halk Sağlığı Laboratuvarı ve Adana Halk Sağlığı Laboratuvarlarında yazılımın yeniden geliştirilmesi süreci için analiz çalışmaları yapılmıştır.
- Yeniden yazılımı yapılmakta olan LBYS için “Aydınlatma Metni” taslak metni oluşturulmuş ve Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü Standart ve Akreditasyon Dairesi Başkanlığı tarafından değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, söz konusu Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan “Aydınlatma Metni” ve “T.C. Sağlık Bakanlığı Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi Uygulaması Kullanım ve Gizlilik Sözleşmesi” taslak metinleri Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne görüşe sunulmuştur.
- “Kimyasal Analizlerde Metodun Geçerli Kılınması ve Doğrulanması” çalışmalarına yönelik sağlamlık parametresi ile ilgili eğitim dokümanları hazırlanmıştır.
- “TS EN ISO/IEC 17043 Uygunluk Değerlendirmesi-Yeterlilik Deneyi için Genel Kurallar” standardı temel ve dokümantasyon eğitimi ve “TS EN ISO/IEC 13528 Laboratuvarlar arası Karşılaştırma ile Yeterlilik Deneyinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler” standardı eğitimine katılım sağlanmıştır.
- 2023 yılında Halk Sağlığı Laboratuvarları tarafından uygulanması gereken numune analiz ücretleri için, fiyat tarifeleri ve analiz bilgileri rehberi çalışmalarına katılım sağlanarak çalışma kapsamımızda yer alan tüm analizler ile ilgili güncellemeler gerçekleştirilmiştir.

KLİNİK LABORATUVAR HİZMETLERİ BİRİMİ

Talasemi Laboratuvarı

Talesemi 58 il, 60 HSL'de çalışılmaktadır. Talasemi Çalışan İller: Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Aksaray, Batman, Bayburt, Bilecik, Burdur, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Edirne, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hatay, Iğdır, Isparta, İçel (Mersin), İstanbul 1,2,3, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Kastamonu, Karabük, Kayseri, Kırıkkale, Kütahya, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Niğde, Osmaniye, Ordu, Rize, Sakarya, Siirt, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Uşak, Van, Yalova ve Yozgat HSL.

Grafik 3: Talesemi Çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi

○ Talasemi Çalışılan HSL'ler ● Talasemi Çalışılmayan HSL'ler

Harita 1: Talesemi çalışan HSL dağılımı

Tüberküloz Laboratuvarı

2022 yılı itibariyle; Erzurum, Bursa, Samsun, İstanbul 3 ve Antalya HSL Düzey- 3 Tüberküloz Laboratuvarları, Ankara, Aydın, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Eskişehir, İzmir, Karabük, Kocaeli, Muğla, Manisa, Tekirdağ, Trabzon, Yozgat, Van ve Ordu Düzey- 2 Tüberküloz Laboratuvarları olmak üzere toplam 21 HSL’de Tüberküloz çalışılmaktadır.

DÜZEY- 3 TB LAB. ARB+KÜLTÜR İLAÇ DUYARLILIK VE TİPLENDİRME	Antalya, Erzurum, Bursa, Samsun ve İstanbul 3 HSL
DÜZEY- 2 TB LAB. ARB+KÜLTÜR	Ankara, Aydın, Diyarbakır, Denizli, Edirne, Eskişehir, İzmir, Karabük, Kocaeli, Muğla, Manisa, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Yozgat ve Van HSL

Tablo 1: Tüberküloz Çalışılan HSL’ler

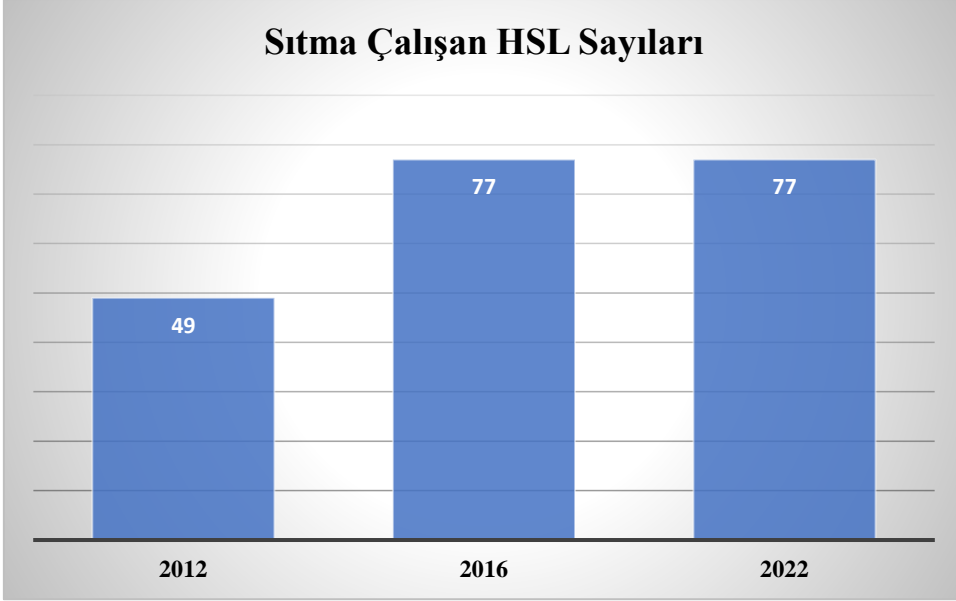
● Düzey 3 Tüberküloz Lab. olan HSL’ler   ● Düzey 2 Tüberküloz Lab. olan HSL’ler

Harita 2: Düzey 2 ve Düzey 3 Tüberküloz çalışan HSL dağılımı

Sıtma Laboratuvarı

17.08.2012 tarihli ve 6275 sayılı Bakanlık oluru ile 49 ildeki sıtma teşhis laboratuvarları, Halk Sağlığı Laboratuvarlarına cihaz ve ekipmanları ile birlikte devredilmiştir. Halk Sağlığı Laboratuvarlarında sıtma teşhis laboratuvarları kurulmuştur.

2022 Yılı itibariyle 77 HSL Sıtma çalışmaktadır.

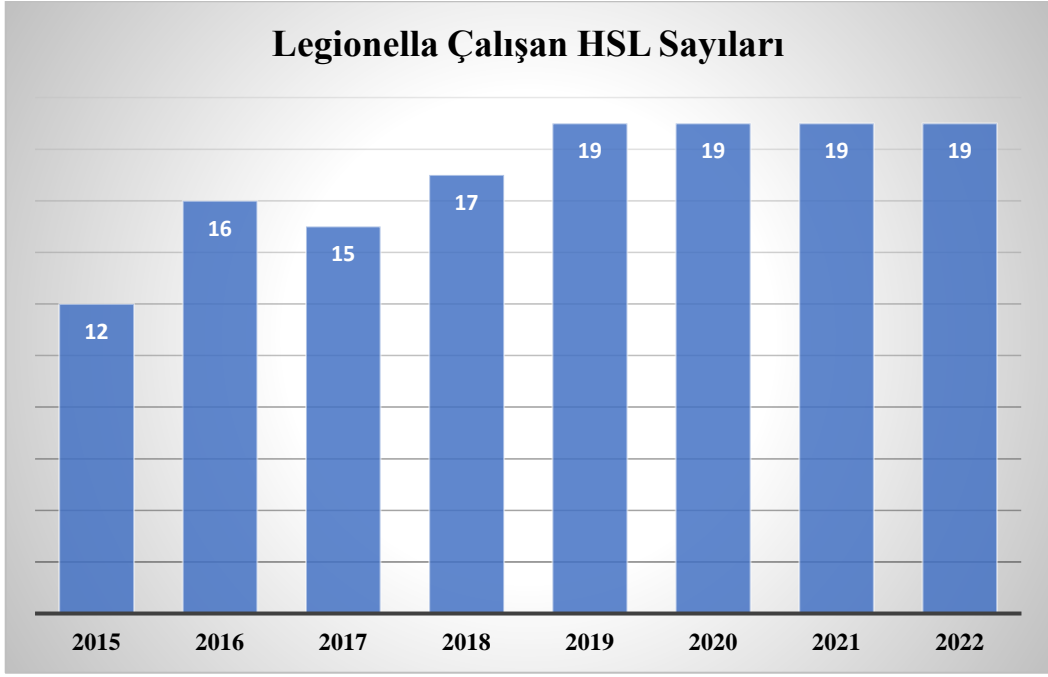

Grafik 4 : Sıtma çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi

Legionella Laboratuvarı

2022 itibariyle L1 düzey Halk Sağlığı Laboratuvarlarının 17 tanesi, L2 düzey Halk Sağlığı Laboratuvarlarının 2 tanesi olmak üzere, 19 tane Halk Sağlığı Laboratuvarı Legionella örneği çalışmak üzere yetkili ve akreditedir.

Adana, Afyonkarahisar, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul 1, 2, 3, İzmir, Konya, Kayseri, Muğla, Samsun, Trabzon ve Van HSL Legionella analizi yapmaktadır.

Grafik 5: Legionella Çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi

- Legionella Çalışılan HSL
- Legionella Çalışılmayan HSL

Harita 3: Legionella çalışan HSL dağılımı

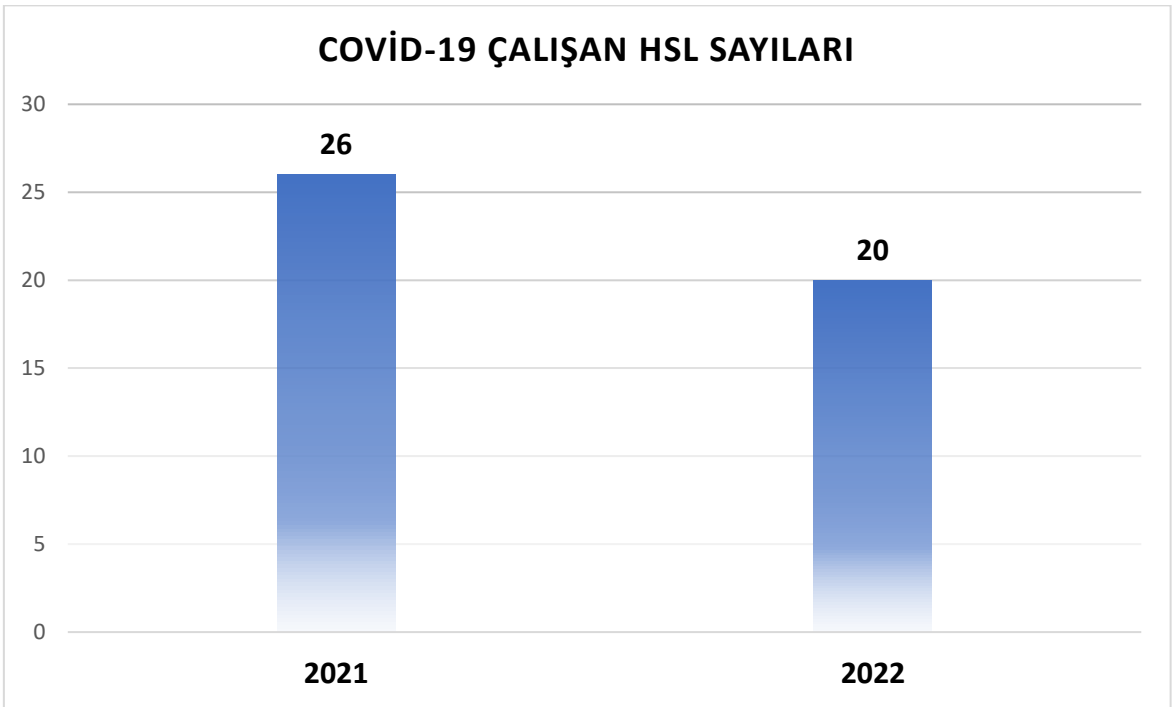
Covid-19 Laboratuvarı

2020 yılı itibariyle Covid-19 pandemisinin ortaya çıkması ile birlikte, Covid 19 testi çalışılmaya başlanmıştır. 2020 yılı itibariyle Covid 19 pandemisine rağmen HSL'lerdeki klinik hizmetler düzgün çalışılmaya devam etmiştir.

2021 yılında 26 HSL'de çalışılan Kovid 19, 2022 yılı itibariyle 20 HSL'de devam etmektedir.

2021 yılında Kovid-19 çalışılan HSL'ler: Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Bayburt, Bingöl, Burdur, Bursa, Çanakkale, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Isparta, İstanbul 1, İzmir, Karabük, Kilis, Kocaeli, Manisa, Mersin, Ordu, Samsun, Tunceli, Uşak, Van ve Yozgat HSL.

2022 deki mevcut durumda; Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Bayburt, Bingöl, Burdur, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Hakkari, Isparta, Kilis, Kocaeli, Mersin, Ordu, Samsun, Tunceli, Van ve Yozgat HSL'de Kovid-19 çalışılmaktadır.

Grafik 6: Covid-19 çalışılan HSL sayılarının yıllara göre değişimi

Surveyans Ağları

UEPLA	TULSA	İNFLUENZ A	POLİ O	KIZAMIK	KKKA	ULLA	ILI	SARI
Adana	Ankara	Adana	İzmir	Adana	Erzurum	Ankara	Adana	Adana
Antalya	Aydın	Erzurum		Antalya	Samsun	Bursa	Erzurum	Erzurum
Diyarbakır	Bursa	İstanbul-1		Diyarbakır		İzmir	İstanbul 1	İstanbul 1
Erzurum	Denizli	İzmir		Erzurum		Samsun	İzmir	Samsun
İstanbul-1	Edirne	Samsun		İstanbul-1		Antalya	Samsun	İzmir
İzmir	Erzurum			İzmir		Muğla		
Samsun	Eskişehir			Samsun		İstanbul 1		
	İstanbul 3					İstanbul 2		
	İzmir					İstanbul 3		
	Karabük					Afyonkarahisar		
	Kocaeli					Diyarbakır		
	Muğla					Erzurum		
	Manisa					Kayseri		
	Tekirdağ					Konya		
	Trabzon					Van		
	Samsun					Adana		
	Yozgat					Denizli		
	Van					Gaziantep		
						Trabzon		

UEPLA: Ulusal Enterik Patojenler Laboratuvar Sürveyans Ağı

TULSA: Tüberküloz Ulusal Laboratuvar Sürveyans Ağı

KKKA: Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Sürveyans Ağı

ULLA: Lejyoner Hastalığı Kontrol Programı Kapsamında Ulusal Lejyoner Hastalığı Laboratuvar Ağı

ILI: Sentinel Grip Benzeri Hastalık

SARI: Ağır Akut Solunum Yolu Enfeksiyonu

Tablo 2: Halk Sağlığı Laboratuvarlarının katılım sağladığı sürveyans ağları

KALİTE VE ORGANİZASYON BİRİMİ

- ISO 9001:2015 KYS kapsamında 2021 yıl sonu kalite izlemeleri ve 2022 kalite planlamaları, kalite hedefleri, 2021 yılı KYS Birim Performans Raporu birimler ile birlikte düzenlenerek KYS Sistemine yüklendi.
- HSGM Kurum Kalite Yönetim Temsilciliği tarafından belirlenen ve onaylanan Kurum 2022 Kalite Hedefleri ile 2022 yılı Kalite Çalışma Programı ve 2021 yılı izlemeleri Daire Başkanlığı birimleriyle paylaşıldı.
- HSGM Kalite Temsilciliği tarafından iletilen ISO 9001:2015 KYS gereği 2021 yılına ait Çalışan Öneri ve Görüş Anketi uygulaması Mart 2022 tarihinde online olarak gerçekleştirildi ve sonuçlar paylaşıldı.
- ISO 9001:2015 KYS gereği HSGM Kurum Kalite çalışmaları kapsamında Daire Başkanlığımızda 26.04.2022 tarihinde İç Tetkik başarı ile tamamlandı. İç Tetkik sonrasında ilgili Kalite Dokümanı gözden geçirilerek gerekli değişiklikler yapıldı. Hazırlanan rapor ve doküman ilgili birimlere gönderildi.
- TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi YGG Toplantısı 'na 21 Haziran 2022 tarihinde katılım sağlandı ve Daire Başkanlığı 2021 Yılı Birim KYS Performans raporu ve 2022 Yılı Birim Kalite Hedefleri' ne yönelik bilgilendirme yapıldı.
- T.C Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü TS EN ISO 9001:2015 KYS 2021 Yılına Ait Dış Tetkikini başarıyla geçti.
- HSGM Kurum Kalite Yönetim Temsilciliği tarafından 2022 HSGM KYS Çalışma Programı izlemesi ve 2023 HSGM KYS Çalışma Programı paylaşıldı.
- 2022 Yılı Çalışma Programında yer alan "Problem Çözme Yöntemi Teknikleri Eğitimi" HSGM Kurum Kalite Yönetim Temsilciliği' nce 29 Kasım 2022 tarihinde gerçekleştirildi.
- Genel Müdürlüğümüz <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/iletisim.html> adresinden gelen Daire Başkanlığınız konusuna ilişkin 2 adet öneri ve şikayetler yanıtlandı.
- İstanbul 3 nolu HSL, TS EN ISO/IEC 17043 standardı kapsamında kalite çalışmalarını tamamlayarak TÜRKAK denetimine girdi ve ilgili standart konusunda akredite oldu.

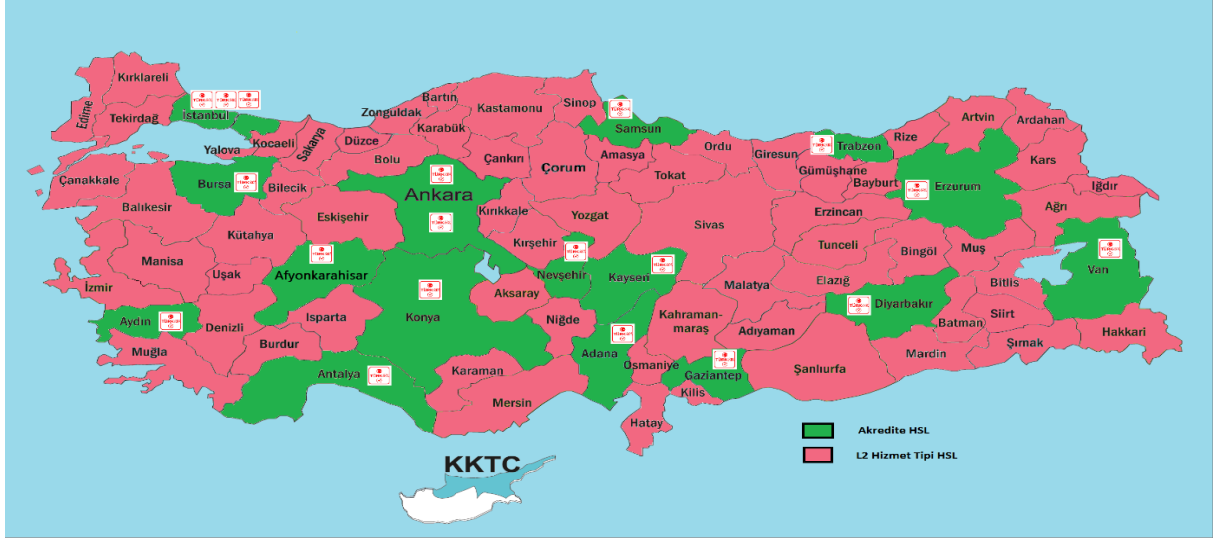
İç Kontrol Birimi çalışmaları kapsamında

1. Kurum İç Kontrol Birimince Daire Başkanlığımızdan talep edilen;
  - “Birim İş Takvimi Formları”
  - “Sorumluluk Matrisi Formu”
  - “Görev Dağılım Formu”
  - “İş Akış Şemaları(1-2-3)”
  - “Risk Belirleme ve Kontrol Faaliyetleri Formları”
  - “Hassas Görev Envanter Formu”
  - “İş Takvimi Gerçekleşme durumları(1-2-3-4)”
  - “Rapor Döküm Formu”
  - “İKS Anket Formu(1-2)” düzenlenerek İç Kontrol Birimine gönderildi.
2. Kurum İç Kontrol Birimi 2021-2022 Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planında yer alan ve uygulanan İç Kontrol çalışmalarını içeren eğitim sunumları birimlerle paylaşıldı.

3. 2021-2022 İç Kontrol Uyum Eylem Planında yer alan “Bakanlığımız vizyon ve misyonu” ile "Etik Davranış İlkeleri" personelle paylaşıldı.

Akreditasyon Durumu (2022 Aralık)

Harita 4: Akredite olan HSL'lerin dağılımı

Akreditasyonun İzlenmesi

HSL	Akredite Parametre Sayısı	Akreditasyon Tarihi	Akreditasyon No	Geçerlilik Süresi
TS EN ISO/IEC 17025:2017				
ADANA	185	2.01.2014	AB-653-T	10.05.2026
AFYONKARAHİSAR	42	18.01.2018	AB-1276-T	17.01.2026
ANKARA	52	30.01.2017	AB-1075-T	29.01.2025
ANTALYA	55	14.11.2014	AB-0791-T	4.03.2023
AYDIN	41	2.10.2017	AB-1225-T	1.10.2025
BURSA	180	22.04.2011	AB-445-T	13.11.2023
DİYARBAKIR	51	25.04.2019	AB-1401-T	24.04.2023
ERZURUM	138	5.03.2008	AB-205-T	29.09.2024
GAZİANTEP	95	20.03.2020	AB-1502-T	19.03.2024
İSTANBUL 1 NOLU	96	10.02.2015	AB-828-T	29.05.2023
İSTANBUL 2 NOLU	215	21.03.2017	AB-1167-T	19.03.2025
İSTANBUL 3 NOLU	89	26.04.2016	AB-1005-T	25.04.2024
KAYSERİ	52	18.11.2016	AB-1073-T	17.11.2024
KONYA	119	4.08.2015	AB-860-T	04.11.2023
NEVŞEHİR	22	25.06.2019	AB-1462-T	24.06.2023
SAMSUN	30	11.05.2015	AB-834-T	05.09.2023
TRABZON	33	22.04.2022	AB-1706-T	22.04.2026
VAN	30	27.03.2018	AB-1244-T	26.03.2026

		Akredite Parametre Sayısı	Akreditasyon Tarihi	Akreditasyon No	Geçerlilik Süresi
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LAB.	<u>Mikrobiyolojik ve Kimyasal Analiz Laboratuvarları</u>	84(sabitkapsam)	30.12.2015	AB-949-T	29.12.2023
	<u>Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı</u>	30(esnekkapsam)	26.12.2019	AB-949-T	25.12.2023
	OECD İyi Laboratuvar Uygulamaları				
	<u>Biyosidal Ürün Laboratuvarları</u>	İLU uygunluk beyanı	04.07.2019	AB-0001-IL	03.07.2023
	TS EN ISO/IEC 17020:2012 C tipi Muayene Kuruluşu				
	<u>Sterilite Kontrol Laboratuvarı</u>	14	15.12.2017	AB-0368-M	14.12.2025
HSL	TS EN ISO/IEC 15189:2014				
	<u>ADANA</u>	3	12.10.2017	AB-0041-TL	11.10.2025
	<u>İSTANBUL 3 NOLU</u>	11	25.06.2020	AB-0058-TL	24.06.2024
HSL	TS EN ISO/IEC 17043:2013				
	<u>İSTANBUL 3 NOLU</u>	79	01.12.2022	AB-0026-YT	30.11.2026

Tablo3: Akredite olan HSL' lerin parametre sayısı ve geçerlilik süresi

EĞİTİM VE ORGANİZASYON BİRİMİ

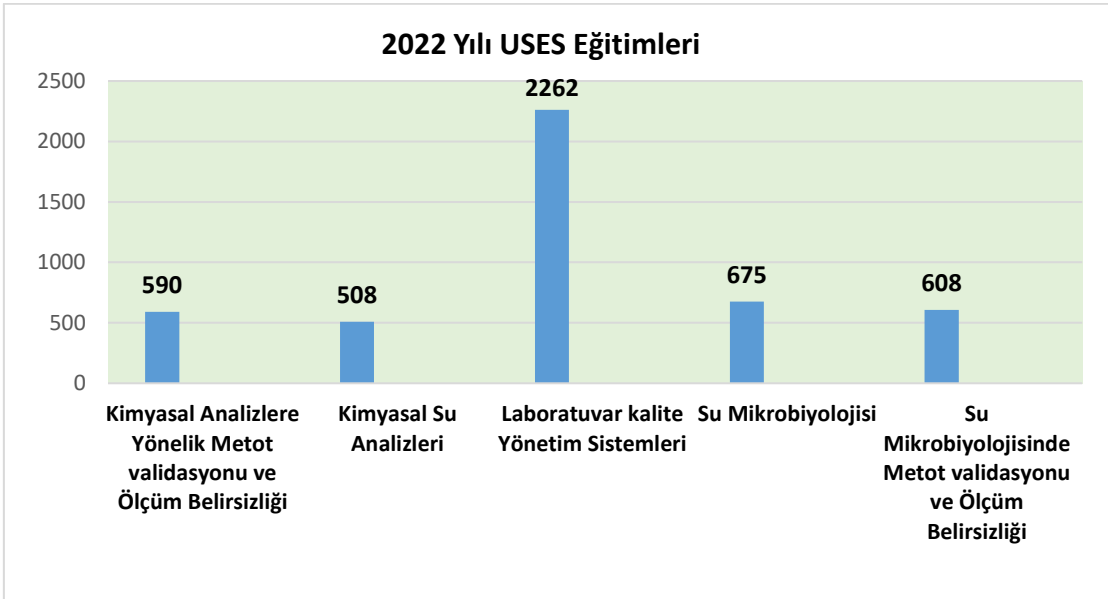
Eğitim ve Organizasyon Birimine TSE/EN ISO 170025 standardı kapsamında İç Tetkik gerçekleştirildi (28.11.2022).

Ocak-Aralık 2022 döneminde Toplam 86 personel ilgili konularda eğitim aldı. USES eğitimleri devam etmektedir.

2022 Yılında Yapılan Eğitimler				
	Eğitimin Adı	Eğitimin Tarihi	Eğitimin Yeri	Katılımcı sayısı
1	Sularda 22°C' de Koloni Sayımı Eğitimi	17.02.2022	Online Eğitim	3
2	Sularda Legionella Analizi Eğitimi	17.02.2022	Online Eğitim	3
3	TS EN ISO/IEC 17043 ‘Uygunluk Değerlendirmesi –Yeterlilik Deneyi için Genel Şartlar’’Temek ve Dokümantasyon Eğitimi	20-21.06.2022	HSGM/Ankara	37
4	Siyanobakteri Teşhisi ve Sayımı Eğitimi	23.06.2022	Online Eğitim	4
5	Yüzme Suyunda Spektrofotometre ile Toplam Azot ve Toplam Fosfor Tayini ve LC-MS/MS Cihazı ile Klorofil-a ve Siyanotoksin Tayini Eğitimi	23.06.2022	Online Eğitim	5
6	TS EN ISO/IEC 13528 Laboratuvarlar Arası Karşılaştırma ile Yeterlilik Deneyinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler Standarı Eğitimi	11-14.10.2022	HSGM/Ankara	34
Genel toplam				86

Tablo 4:Konularına Göre Gerçekleşen Eğitimler

USES Eğitimleri:

Grafik 7: Konularına Göre USES Eğitimleri

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı Uzaktan Eğitimlerine <https://uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr> adresinden giriş yapılarak Daire Başkanlığı personelinin adları geçen eğitimleri almaları sağlandı (Tablo:3).

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı Uzaktan Eğitimleri
Bilgi Güvenliği Farkındalık Eğitimi
5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu Eğitimi
Engellilerin İnsan Hakları Eğitimi
Engelli Birey Farkındalığı Eğitimi
Çocuk Hakları Eğitimi
Kanserde Erken Teşhis Eğitimi
Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması Eğitimi
Meslek Hastalıkları Farkındalık Eğitimi

Tablo 5: Uzaktan Eğitim Kapısından Alınan Eğitimler

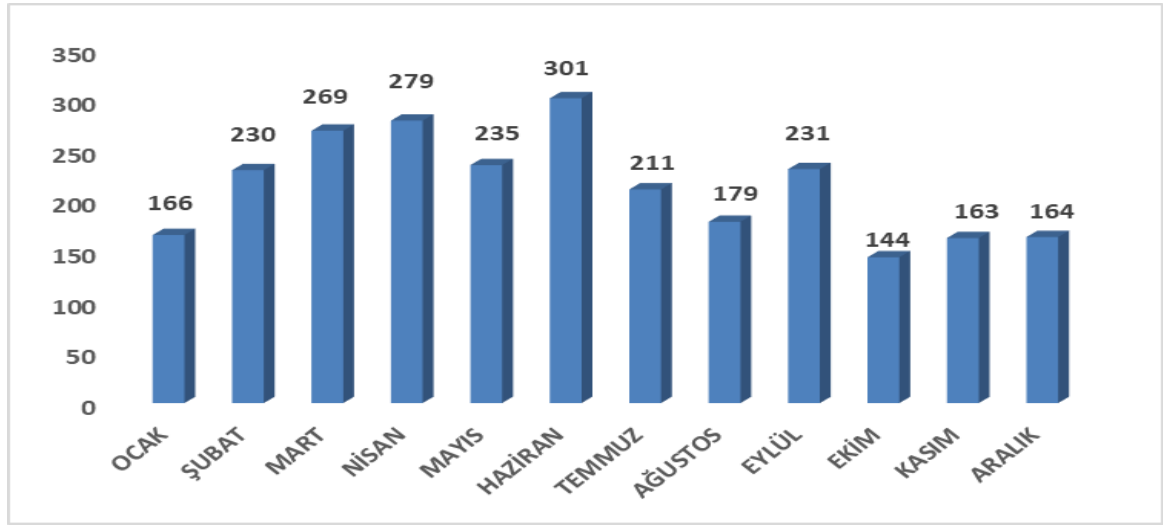
ULUSAL HALK SAĞLIĞI REFERANS LABORATUVARI

MİKROBİYOLOJİK ANALİZ LABORATUVARLARI

- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı

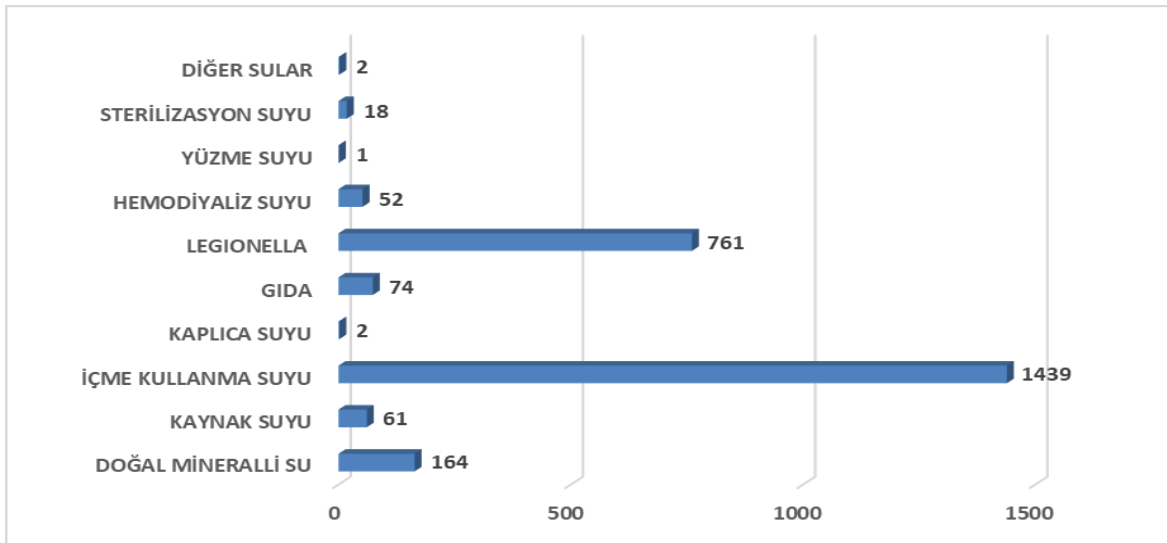
01 Ocak-30 Aralık 2022 tarihleri arasında toplam **2574** adet su, gıda ve Legionella analizi amacıyla alınan su numunesinin mikrobiyolojik analizleri yapılmıştır.

2022 yılı 01 Ocak-30 Aralık 2022 tarihleri arasında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 8’de verilmiştir.

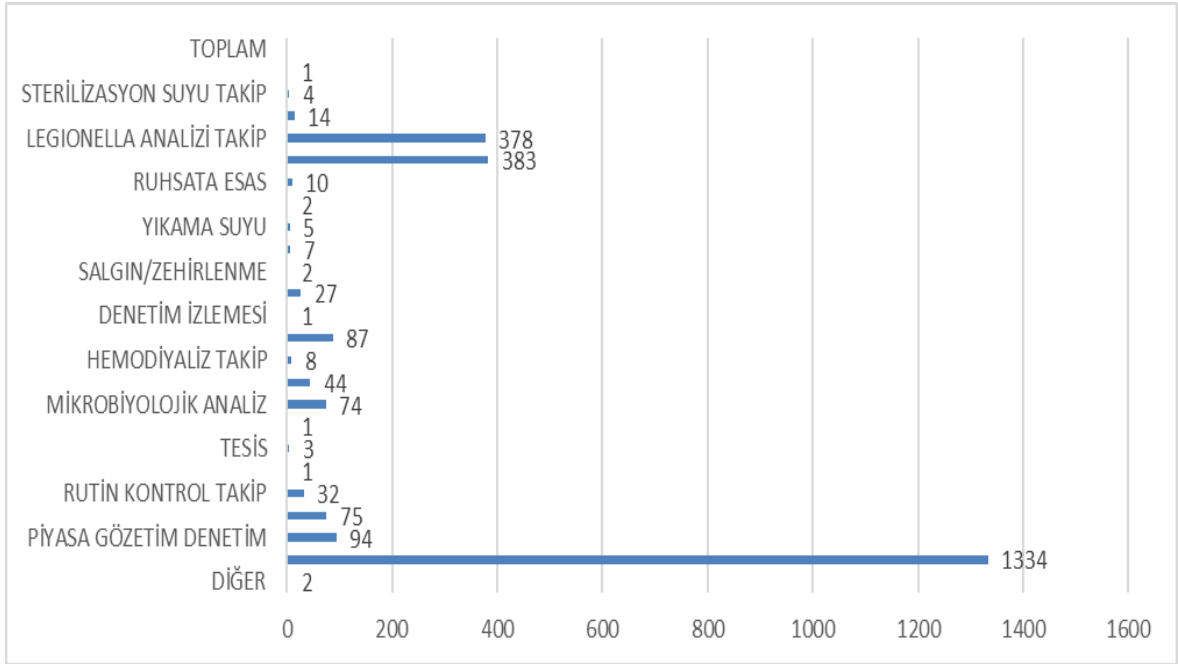
Grafik 8: Numune sayılarının aylara göre dağılımı

2022 yılı 01 Ocak- 30 Aralık tarihleri arasında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarında deney/analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımı Grafik 9’da verilmiştir.

Grafik 9: Numunelerin cinslerine göre dağılımı

2020 yılı 01 Ocak- 28 Aralık tarihleri arasında Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarına gönderilen numunelerin istenilen deney/analiz türüne göre dağılımı Grafik 10’da verilmiştir.

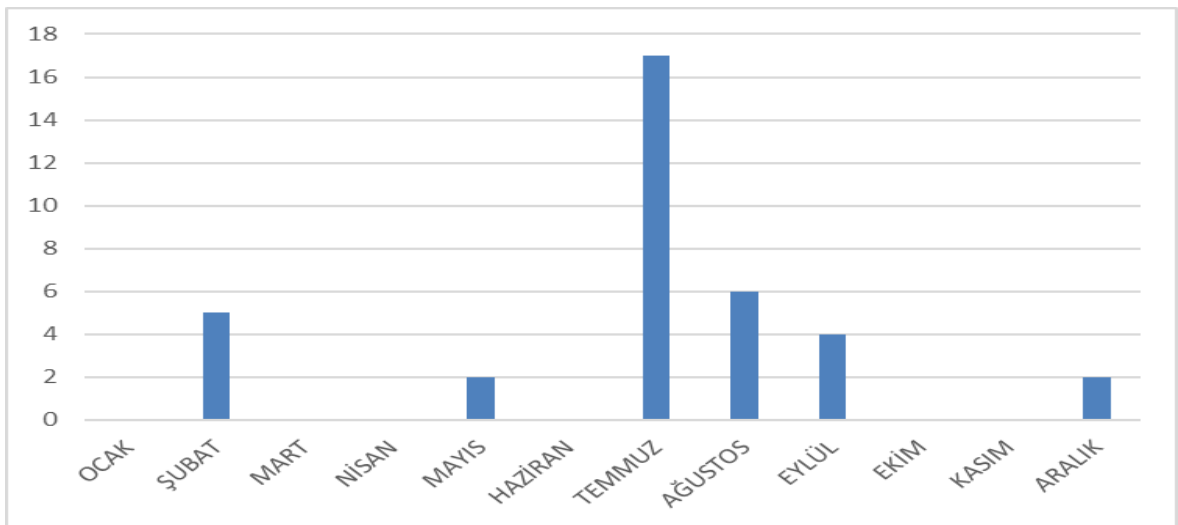

Grafik 10: Su numunelerinin analiz türlerine göre dağılımı

- Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı

Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında 2022 yılı 01 Ocak-30 Aralık tarihleri arasında salgın şüphesi ve/veya araştırma amacıyla toplam 36 adet içme-kullanma suyu numunesinin analiz talebine göre bakteriyolojik ve virolojik etkenler açısından analizleri yapılmıştır.

2022 yılı 01 Ocak-30 Aralık tarihleri arasında Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarında deney/analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 11’de verilmiştir.

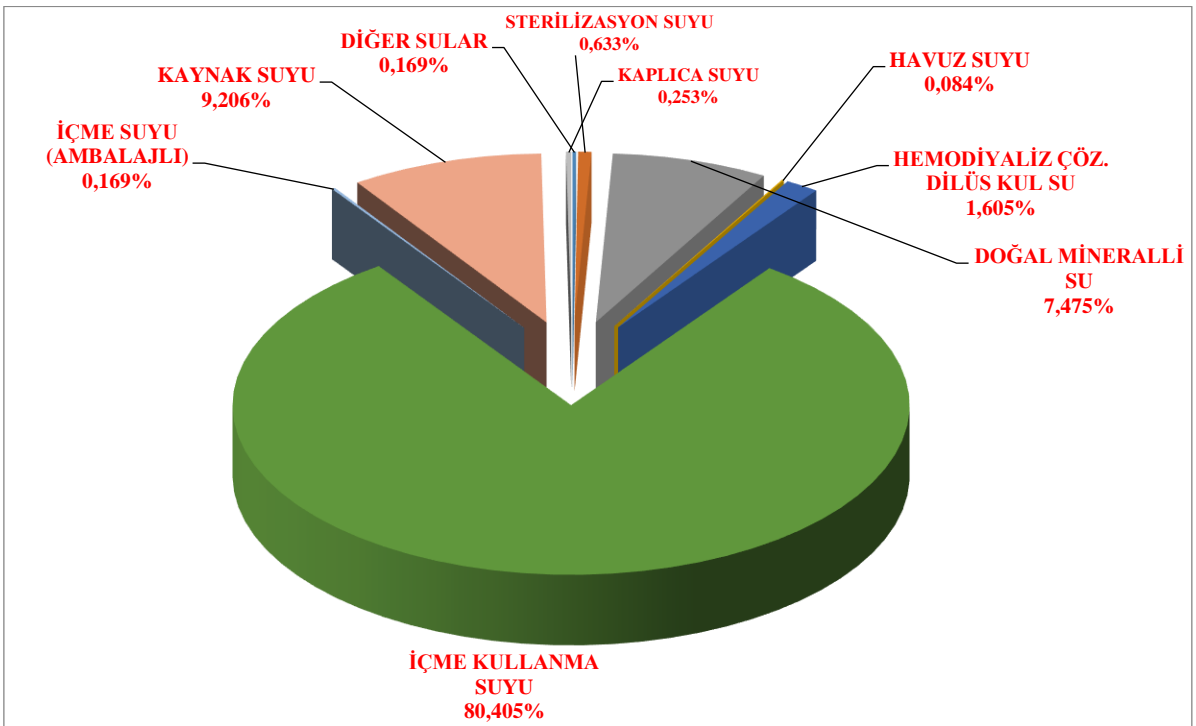
Grafik 11: Su numunelerinin aylara göre dağılımı

- Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı

2022 yılı 01 Ocak-30 Aralık tarihleri arasında Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarına analiz amacıyla gelen numune olmamıştır.

KİMYASAL SU ANALİZLERİ LABORATUVARI

1 Ocak –28 Aralık 2022 tarihleri arasında KSAL tarafından toplam 2464 adet numunenin analizi tamamlanmıştır. Bunların numune cinsine göre % dağılımı Grafik 12’de, numune sayısının aylara göre dağılımı Grafik 13’de, numunelerin geliş amacına göre % dağılımı Grafik 14’de gösterilmiştir.

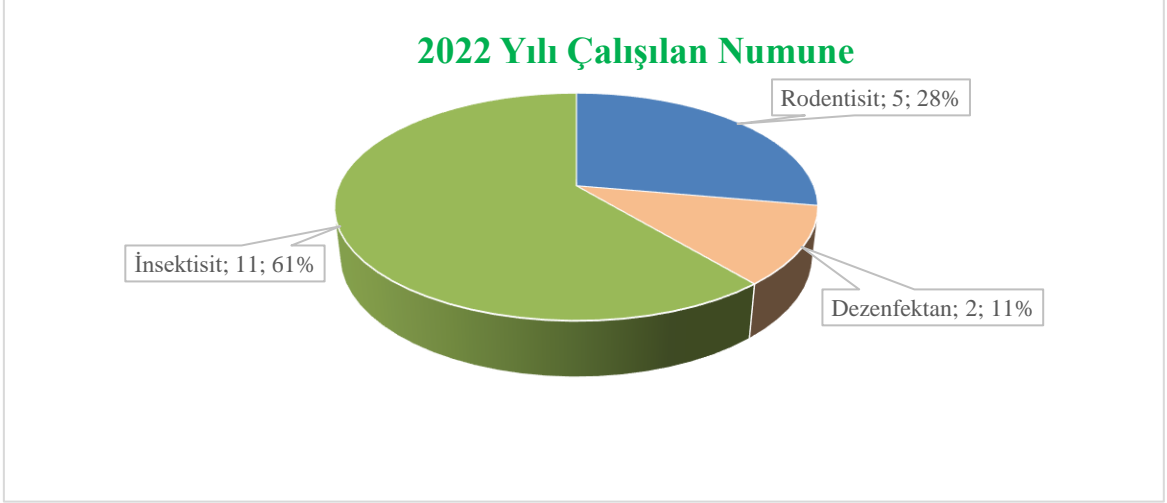
Grafik 12: Su numunelerinin cinsine göre dağılımı

BİYOSİDAL ÜRÜN LABORATUVARLARI (BÜL)

2022 yılı Ocak – Aralık döneminde 18 adet biyosidal ürün numunelerinin analizi yapıldı ve raporlandırıldı. Laboratuvarında Kamu Kurum ve Kuruluşlarına hizmet sunuldu.

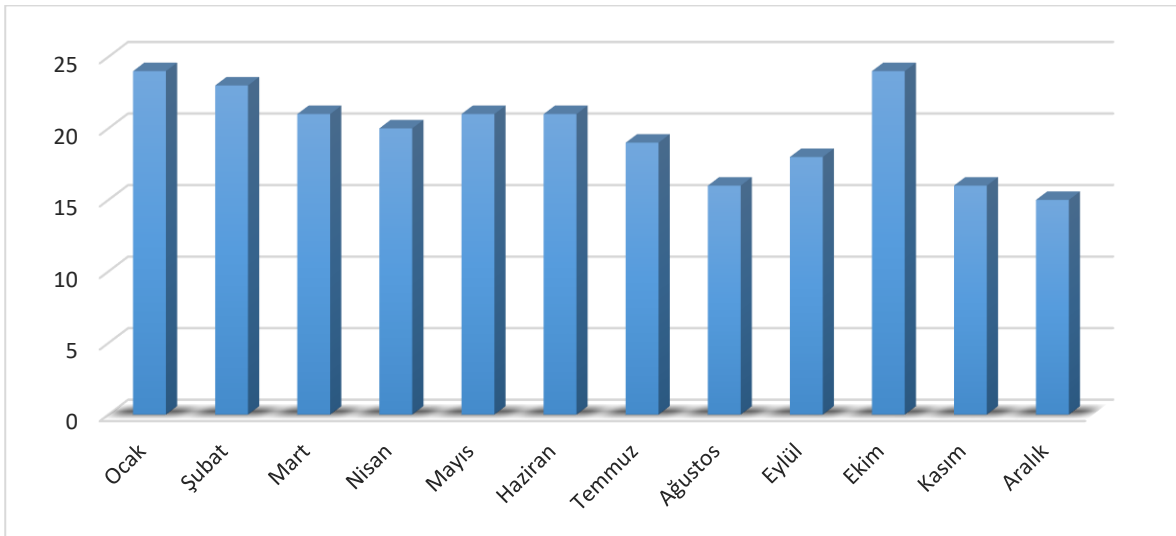

Grafik 15: Numunelerin cinslerine göre dağılımı

TOKSİKOLOJİ LABORATUVARI

Toksikoloji Laboratuvarında 01/01/2022-31/12/2022 tarihleri arasında 214 klinik numunede; ağır metal, ilaç etken madde ve alkol düzeyi analizleri ile 42 klinik dışı numunede ise akut toksik etki gösteren pestisitler ve ağır metaller olmak üzere toplam 379 adet numunenin analizi tamamlanmıştır.

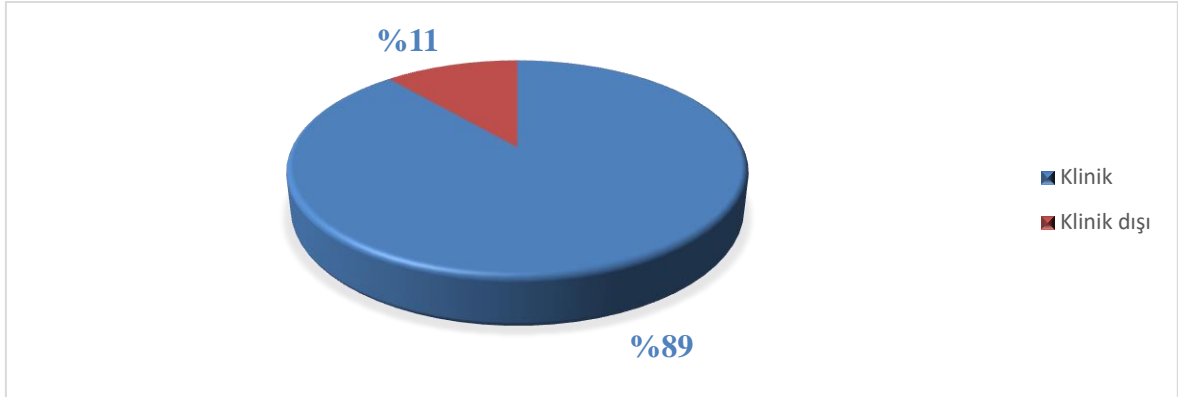
2022 yılı içerisinde Toksikoloji Laboratuvarında analizi yapılan numune sayılarının aylara göre dağılımı Grafik 16'da verilmiştir.

Grafik 16: Numunelerin aylara göre dağılımı

2022 yılında Toksikoloji Laboratuvarında analize alınan 238 numunenin %90'nı klinik örneklerden, %10'u ise klinik dışı örneklerden oluşmaktadır.

Analize alınan numunelerin cinslerine göre dağılımı Grafik 17'de sunulmuştur.

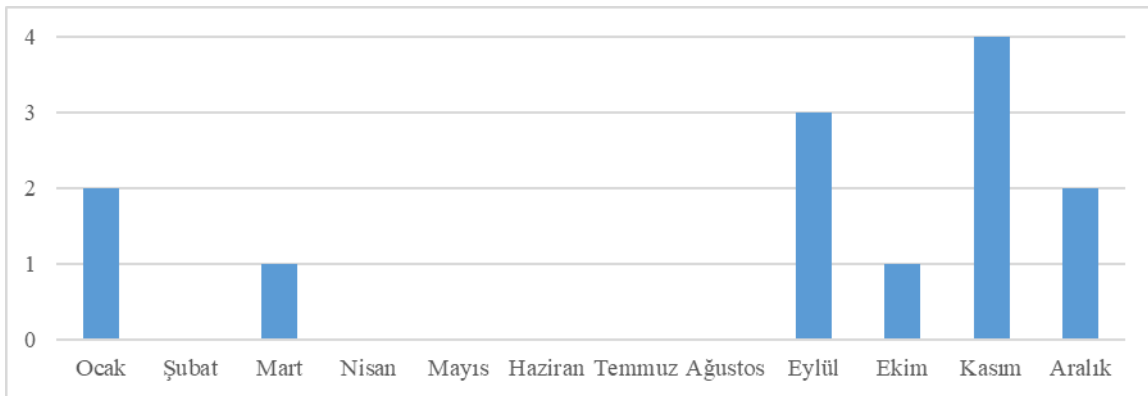

Grafik 17: Numunelerin cinslerine göre dağılımı

2022 yılında Toksikoloji Laboratuvarında analize alınan 214 klinik numunenin %86'sı Eser Element ve Ağır Metal Analizleri, %10 Alkol ve Metabolit Analizleri, %4 İlaç Etken Madde Analizlerinden oluşmaktadır.

KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI TANI VE DOĞRULAMA LABORATUVARI

Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarına 2022 yılı içerisinde toplam 13 adet numune gelmiş ve analizi tamamlanarak raporlandırılmıştır. Numunelerin aylara göre dağılımı Grafik 18'de verilmiştir.

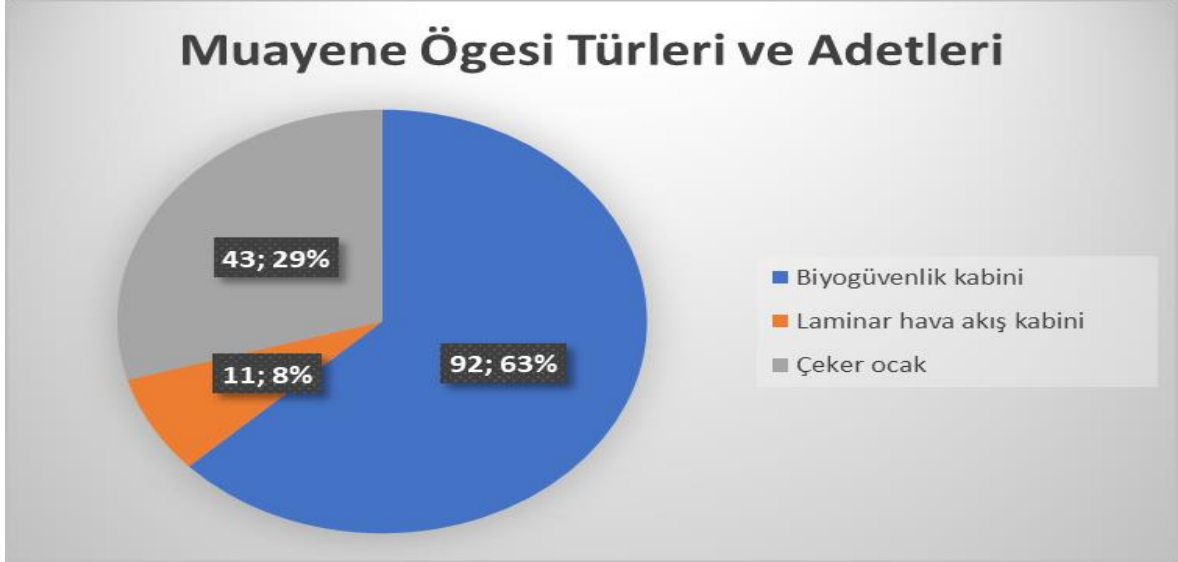

Grafik 18: Aylara Göre Numune Dağılımı

STERİLİTE KONTROL LABORATUVARI

-Performans Nitelendirilmesi Testleri

92 adet Biyogüvenlik Kabini, 11 adet Laminar Hava Akış Kabini ve 43 adet Çeker Ocak olmak üzere toplam 146 adet cihazın performans nitelendirmesi testleri yapılarak muayeneleri tamamlandı.

Grafik 19: Muayene Türleri ve Yüzdeleri

Performans Nitelendirilmesi Hizmeti Verilen Yerler :

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Dairesi Başkanlığı

Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığı

Halk Sağlığı Laboratuvarları; Kırıkkale, Ankara, Kırklareli, Tekirdağ, Ordu, Trabzon, Samsun, Afyonkarahisar, Manisa, Tunceli, Diyarbakır

Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi

Delta Analiz ve Laboratuvar Hizmetleri

-Fümigasyon İşlemleri

Samsun, Kırıkkale, Trabzon, Ordu, Tekirdağ, Diyarbakır Halk Sağlığı Laboratuvarı tüberküloz laboratuvarı /Covid 19 tanı laboratuvarı fümigasyonu

Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları Ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığına ait tüberküloz laboratuvarı/ P3 Laboratuvarı/Hücre Kültürü

• Sterilite Kontrol Laboratuvarından hizmet alan HSGM Dışı yerlerden elde edilen gelir: Performans nitelendirilmesi testlerinden elde edilen gelir: 109.770,000 TL gelir elde edilmiştir.

Fümigasyon işleminden elde edilen gelir: 2.730,000 TL

Bu laboratuvarlara verilen hizmet karşılığında toplamda 112.500,000 TL gelir elde edilmiştir.

- Sterilite Kontrol Laboratuvarı HSGM bünyesinde yer alan Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı ve Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarı ve Biyolojik Ürünler Dairesi Başkanlığına da hizmet vermektedir. Bu hizmetler karşılığında performans nitelendirilmesi testleri ve fümigasyon için 123.870,000 TL harcanması önlenmiştir.

LABORATUVAR GÜVENLİĞİ BİRİMİ

- 2022 yılı için tehlikeli atıkların yıllık ve periyodik bertarafı için Ardım Atık firmasından ile 1 yıllık sözleşme imzalanarak bu kapsamda hizmet alınmıştır.
- 2022 yılı Ocak-Aralık ayları içinde alınan tehlikeli atık bertaraf hizmeti kapsamında Ardım Atık firmasına 1544 kg atık teslim edildi.

NUMUNE KAYIT KABUL BİRİMİ

Numune Kayıt Kabul Birimi TGHS LDB’da bütün Laboratuvarlara hizmet vermektedir. Bu nedenle veriler tüm kalite sistemi kapsamındadır. TGHS LDB Numune Kayıt Kabul Birimine Ocak-Aralık 2022 tarihleri arasında **4619** adet numune girişi yapılmış olup, LBYS sistemi üzerinden kayıtları yapılarak analize alınmak üzere ilgili laboratuvarlara sevkleri yapılmaktadır.

AYLAR	KLİNİK DIŞI NUMUNE SAYISI	KLİNİK NUMUNE SAYISI	TOPLAM
OCAK	297	23	320
ŞUBAT	325	19	344
MART	453	21	474
NİSAN	423	20	443
MAYIS	362	16	378
HAZİRAN	447	20	467
TEMMUZ	361	19	380
AĞUSTOS	375	13	388
EYLÜL	437	18	455
EKİM	297	20	317
KASIM	361	11	372
ARALIK	267	14	281
TOPLAM	4.405	214	4619

Tablo 6: Aylara göre klinik ve klinik dışı numune sayısı

2022 Yılı Numune Kabul Edilmeme Nedenleri Tablosu	Kimyasal Analiz Lab.	Mikrobiyoloji Analiz Lab.	Kim. Sa. A. Tanı ve Doğ.Lab..	Toksikoloji Lab.
---	----------------------	---------------------------	-------------------------------	------------------

Etiket bilgisi ile uyuşmayan tutanak/evrak	6	4		
Uygun olmayan taşıma koşulları	1			
Numune kabının uygun olmaması	1	1		
Hasarlı numune kabı		1		
Gecikmiş zamanlı numune	1			
Laboratuvarımızda analizi yapılmayan / yapılamayan numuneler			2	2
Diğer	3	1		
TOPLAM	12	7	2	2
GENEL TOPLAM	23			

Tablo 7: Reddedilen numune sayısı

OFİS VE EVRAK İŞLERİ BİRİMİ

Başkanlığımızdan gönderilen analiz raporlarına ait üst yazı sayısı: **1640**

Başkanlığımızdan gönderilen analiz raporları dışındaki üst yazı sayısı: **768**

Toplam üst yazı sayısı: **1408**

Başkanlığımıza gelen ve işlem yapılan evrak sayısı: **1282**

LABORATUVAR BİRİMLERİNİN DİĞER FAALİYETLERİ

Kalite Faaliyetleri

- Ulusal Halk Sağlığı Referans Laboratuvarı TS EN ISO/IEC 17025:2017 standardı kapsamında 27.04.2022 ve 11-12.05.2022 tarihlerinde TÜRKAK tarafından belge yenileme denetimi geçirmiştir. Bu denetimde Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Su ve Gıda Mikrobiyolojisi ve Mikrobiyolojik Etkinlik Laboratuvarı toplamda 9, Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı 6 parametrede kapsam genişletme başvurusunda bulunmuş olup TÜRKAK belgesi beklenmektedir.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları TS EN ISO/IEC 17025:2017 standardı kapsamında 27-28 Nisan 2022 tarihinde TÜRKAK tarafından gözetim denetimi geçirmiştir. Laboratuvarımız TS EN ISO/IEC 17025 standardına göre TÜRKAK AB-0949-T kodu ile sabit kapsamda 9 parametrede kapsam genişletme başvurusu yapmış, denetimi başarı ile tamamlamıştır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarlarında TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamında düzenlenen dış tetkikte sırasında belirlenen 1 uygunsuzluk belirlenen süre içerisinde kapatılmıştır.
- Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı ile Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarında; Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında akredite olunan tüm parametreleri kapsayacak şekilde 3 (üç) adet, Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda Haziran ayında 1 (bir) adet personel arası karşılaştırma (PAK) çalışması gerçekleştirilmiştir.

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları olarak 2022 yılı için 3 (üç) hedef belirlenmiş olup süreç oluşturulan hedef planlarına uygun olarak tamamlanmıştır.
- 2022 yılı içerisinde Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarlarında laboratuvarımızda gerçekleştirilen yetkilendirme çalışmaları aşağıda sunulmuştur:

Sularda Organoklorlu ve Organofosforlu Pestisitlerin GC-MS/MS Cihazı ile analizi	09.11.2022 ve 14.11.2022 tarihlerinde yetkilendirme tamamlanmıştır. (2 personel)
Sularda Monomer Bileşiklerin Akrilamid) LC-MS/MS Cihazı ile analizi	11.11.2022 ve 14.11.2022 tarihlerinde yetkilendirme tamamlanmıştır. (2 personel)
Sularda Karbamatlı Pestisitler, Organofosforlu pestisitler, Herbisitler ve Fungusitlerin LC-MS/MS Cihazı ile analizi	11.11.2022 ve 14.11.2022 tarihlerinde yetkilendirme tamamlanmıştır. (2 personel)

Tablo 8: Gerçekleştirilen yetkilendirme çalışmaları

- 2022 yılı içerisinde Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarlarında yetkinlik izleme ilgili talimata uygun olarak izlenmiştir. İzlemede numune kabul kriterleri, numune muhafaza, numune imha, iç kalite kontrol (KKK, sıcaklık vb izlemeler ve doğrulamalar) çalışmaları ile ilgili değerlendirmeler objektif delillerle ve gözlemle yapılmış ve tüm personelin bu alanlarda yetkinliğinin devam ettiği belirlenmiştir.
- TS EN ISO/IEC 17025 Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı 2022 yılında kapsam genişletmesi için sularda TS EN ISO 15680 metoduna göre trihalometanlar (Bromofom, Klorofom, Dibromoklorometan ve Bromodiklorometan) ve havuz suyunda EPA 6020B metoduna göre Alüminyum ve Bakır parametrelerinden olmak üzere 6 tane parametreden TÜRKAK'a başvuruda bulunmuştur. 27 Nisan 2022 tarihinde gerçekleştirilen TÜRKAK denetimi başarılı bir şekilde tamamlanmış ve uygunsuzluk alınmamıştır.
- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarında (KSAL) 22-24 Kasım 2022 tarihinde gerçekleştirilen iç tetkikte KSAL'da 1 (bir) uygunsuzluk ve 1 (bir) öneri alınmıştır.
- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı'nda Temmuz ayında 4 (dört) ve Aralık ayında 4 (dört) adet personel arası karşılaştırma (PAK) çalışması gerçekleştirilmiştir.
- BÜL/17-18 Şubat 2022 tarihinde İyi Laboratuvar Uygulamaları (İLU) kalite sistemi kapsamında OECD TÜRKAK – İLU denetimi gerçekleştirildi.

- BÜL/ 30/11/2022 tarihinde İLU (İyi Laboratuvar Uygulamaları) kalite sistemi gereği, İLU test birimi denetimi İLU Birim Kalite Güvence Sorumlusu (BKGS) tarafından yapıldı.
- İLU (GLP) kalite sistemi kapsamında 16 adet denetim (süreç - çalışma - test birimi) yapıldı. Denetimlerde tespit edilen 167 adet bulgulara yönelik düzeltici faaliyet başlatıldı ve 167 adet bulgu kapatıldı.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 2022 yılı için planlanan personeller arası karşılaştırma (PAK) çalışması gerçekleştirilerek raporlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 09-12.12.2022 tarihlerinde gerçekleşen iç tetkikte 1 (bir) adet uygunsuzluk tespit edilmiş ve düzeltici faaliyet planlanarak uygunsuzluk kapatılmıştır.

Dış Kalite Kontrol Çalışmaları

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Su ve Gıda Mikrobiyolojisi Laboratuvarı tarafından, 2022 yılı içerisinde su ve havuz suyu matriksinde 2 adet parametrede (Patojen Stafilokok ve Enterokok) EKK (Eksternal Kalite Kontrol) programına katılım sağlanmış, başarılı ($|z|$ değeri $\leq \pm 2$) sonuç elde edilmiştir.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Mikrobiyolojik Etkinlik Test Laboratuvarı olarak 2022 yılı içerisinde biyosidal ürünlerin mikrobiyolojik etkinlik testlerine yönelik olarak EN ISO 1276 ve EN ISO 13624 standart yöntemleri kapsamında ilk kez uluslararası bir EKK programına katılım sağlanmış ve başarılı ($|z|$ değeri $\leq \pm 2$) sonuç elde edilmiştir.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları/Moleküler Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda 2022 yılı içerisinde su matriksinde Norovirüs GI ve GII ile Hepatit A parametrelerinin tespitine yönelik olarak ilk kez uluslararası bir EKK programına katılım sağlanmış, başarılı sonuç elde edilmiştir.
- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı 2022 yılında laboratuvarlar arası karşılaştırma amacı ile dış kalite kontrol testlerine katılım sağlanmıştır parametreler Tablo 9'da özetlenmiştir.

Sıra No	Kabul Tarihi	Metod	Martis	Parametre	Programı	Z skoru
1	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları kullanma	Azinphos-methyl	LGC	2,10
2	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları kullanma	Azinphos-ethyl	LGC	2,50
3	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları kullanma	Dimethoate	LGC	2,36

4	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları	kullanma	Ethion	LGC	-0,18
5	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları	kullanma	Ethoprophos	LGC	1,57
6	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları	kullanma	Demeton-O	LGC	-
7	Ekim 2022	İşletme İçi metot	İçme suları	kullanma	Demeton-S	LGC	-
8	Ekim 2022	TS EN ISO 14403-2	İçme suları	kullanma	Siyanür	UME	0

Tablo 9: Dış Kalite Kontrol Parametreleri

- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarı 2022 yılında Ekim 2022’de içme kullanma suyu kapsamında 8 parametrede EKK (Eksternal Kalite Kontrol) programına katılım sağlanmış, başarılı ($|z|$ değeri $\leq \pm 2$) sonuç elde edilmiştir. 5 parametrede ilk kez uluslararası bir EKK programına katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı, 06-20 Mayıs 202 tarihleri arasında OPCW tarafından düzenlenen 51.OPCW yeterlilik testine katılım sağlanmıştır. Laboratuvar, test sonucunda numunelerde bulunan 7 adet kimyasal maddenin tamamını tespit ederek raporlamış ve testten “A” almıştır.
- Toksikoloji Laboratuvarında Klinik örnekte ağır metal analizlerine yönelik uluslararası UK NEQAS tarafından düzenlenen yeterlilik testlerine katılım sağlanmıştır. Kan matrisinde, Arsenik, Cıva ve Kurşun parametreleri için iki farklı konsantrasyonda olmak üzere toplam 6 parametrenin tamamında başarılı ($|z|$ değeri $\leq \pm 2$) sonuçlar elde edilmiştir.

2022 yılında Çalışılmaya Başlanan Parametreler

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında LC-MS/MS cihazı ile *Ricinine* analizine ait İşletme İçi Metot oluşturulmuş ve *Ricinine* parametresi çalışılır hale gelinmiştir.

Eğitim-Proje-Toplantı Faaliyetleri

- 05/10/2022 tarihinde Genel Müdürlüğümüz B Blok Necmettin Alkış toplantı salonunda TUSEB tarafından düzenlenen “TUSEB –HSGM ortak istişare ” konulu toplantıya katılım sağlandı.
- Ekim 2022 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı tarafından hayata geçirilen Uzaktan Eğitim Kapısı platformuna yüklenen "Engelli Birey Farkındalığı, Çocuk Hakları, Engelli Bireylerin İnsan Hakları, Kanserde Erken Teşhis, Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması ve Meslek Hastalıkları Farkındalık" konulu eğitimlere <https://uzaktanegitimkapisi.cbiko.gov.tr/> adresi üzerinden katılım sağlandı.

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarlarından üç personel International Federation of Biosafety Associations (IFBA) tarafından düzenlenen “Professional Certification Biorisk Management Exam Study Program “ kapsamında eğitimlerini tamamlamış ve yapılan sınav sonucunda başarılı olarak sertifikalarını almışlardır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarlarından 5 personel MRLDB tarafından düzenlenen “Parazitoloji Eğitimlerine” katılım sağlamışlardır
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarlarından 2 personel Çevre Sağlığı Dairesi Başkanlığı tarafından oluşturulan Aktif Madde Bilim Kurulu toplantılarına katılım sağlamışlardır.
- KSAL / 20-21 Haziran 2022 tarihleri arasında TS EN ISO/IEC 17043 Uygunluk Değerlendirmesi - Yeterlilik Deneyi İçin Genel Kurallar standardı Temel ve Dokümantasyon Eğitimi 7 personel ile katılım sağlanmıştır.
- KSAL / 23 Haziran 2022 Van Halk Sağlığı Laboratuvarına Yüzme Suyunda Spektrofotometre ile Toplam Azot ve Toplam Fosfor Tayini ve LC-MS/MS cihazı ile Klorofil-a ve Siyanotoksin Tayini eğitimi verilmiştir.
- KSAL / 11-14 Ekim 2022 TS EN ISO/IEC 13528 Laboratuvarlar Arası Karşılaştırma ile Yeterlilik Deneyinde Kullanılan İstatistiksel Yöntemler Standardı Eğitimi 7 personel ile katılım sağlanmıştır.
- BÜL/28/01/2022 tarihinde HSGM / İdari Ve Mali İşler Dairesi Başkanlığında düzenlenen “316 kalem kimyasal madde, sarf malzemesi, referans madde, referans suş, besi yeri ve kit alımı ihalesi”ne katılım sağlandı.
- BÜL/ 14/01/2022 ve 31 Ocak - 08 Şubat 2022 tarihlerinde laboratuvarımıza satın alınan “GC Head-Space Cihazı” eğitimine katılım sağlandı.
- BÜL/10-11/02/2022 ve 23/02/2022 tarihinde laboratuvarımıza satın alınan “Renk Ölçüm Cihazı” eğitimine katılım sağlandı.
- BÜL/07/10/11/14/15/16/17 Mart 2022 ve 04/05/06/07/08/11/12 Nisan 2022 tarihlerinde laboratuvarımıza satın alınan “HPLC Cihazı” eğitimine katılım sağlandı.
- BÜL/23/24/25 Mart 2022 ve 27/29 Nisan 2022 tarihlerinde “Bilgisayarlı Sistemler Validasyonu” konulu eğitime katılım sağlandı.
- BÜL/29/03/2022 ve 07/04/2022 tarihinde online olarak düzenlenen “Biyosidal Aktif Madde Kaydı Bilim Kurulu” toplantısına Zoom uygulaması üzerinden katılım sağlandı.
- BÜL/29/04/2022 tarihinde HSGM / Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü ve LBYS firması ile “LBYS analiz çalışmaları hakkında bilgilendirme ve alan uzmanlarının belirlenmesi” konulu toplantıya katılım sağlandı.

- BÜL/Mayıs 2022 tarihinde Sağlık Bilişimi Mevzuatı Geliştirme Birimi tarafından hazırlanan “Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması” konulu eğitime Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi (USES) üzerinden katılım sağlandı.
- BÜL/17/05/2022 tarihinde online olarak düzenlenen Laboratuvar Akreditasyon Danışmanlık Ltd. Şti. tarafında düzenlenen “Metroloji ve Kalibrasyon / Kalibrasyon Sertifikalarının Değerlendirilmesi” konulu eğitime Zoom uygulaması üzerinden katılım sağlandı.
- BÜL/08-09/06/2022 tarihlerinde Genel Müdürlüğümüz Yerleşkesi B Blok Necmettin Alkış Toplantı Salonunda düzenlenen "6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" ve “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümleri kapsamında “İş Sağlığı ve Güvenliği -İSG” konulu eğitime katılım sağlandı.
- BÜL/08/06/2022 tarihinde Nükleer Düzenleme Kurumu personeli tarafından “Agilent GC 7890 B cihazı” için Lisans Belgesi yenilenmesine yönelik ölçümler alındı. Lisans Belgesinin gönderilmesi beklenmektedir.
- BÜL/24/08/2022 tarihinde Genel Müdürlüğümüz Yerleşkesi B Blok Necmettin Alkış Toplantı Salonunda düzenlenen “LBYS Atık Modülü Ekran Tanıtımı” toplantısına katılım sağlandı.
- BÜL/20/09/2022 tarihinde Genel Müdürlüğümüz B Blok Necmettin Alkış toplantı salonunda Sivil Savunma Birimi ve Gloran Yangın Söndürme Şirketi tarafından düzenlenen “yangın ve yangına müdahale” konulu teorik eğitime ve tatbikata katılım sağlandı.
- BÜL/11/10/2022 tarihinde Referans Kimya tarafından düzenlenen “Farklı Metotlar İçin Validasyon Parametreleri Ve Kapsamının Belirlenmesi/Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliğinin Güncellenmesi Kriterleri” konulu eğitime online olarak Zoom uygulaması üzerinden katılım sağlandı.
- BÜL/27/10-25/11.2022 tarihleri arasında Genel Müdürlüğümüz Ruh Sağlığı Dairesi Başkanlığı tarafından A Blok toplantı salonunda düzenlenen “kendi kendine yardım ve fazlası programı grup uygulaması” çalışmasına katılım sağlandı.
- BÜL/Kasım ayı içerisinde Genel Müdürlüğümüz tarafından B Blok Necmettin Alkış Toplantı Salonunda düzenlenen “Bilgi Güvenliği Farkındalık” konulu eğitime katılım sağlandı.
- BÜL/2023 yılı fiyat tarifeleri ve analiz bilgileri rehberinde “biyosidal ürünlere yönelik laboratuvar analizleri” bölümüne ait bilgiler güncellendi.

- BÜL/IPA III kapsamında yürütülecek olan AB Biyosidal Tüzüğü'nün uyumlaştırılmasına yönelik projenin 2023 yılında ihale sürecinin başlayacak olması nedeniyle b8f_annexiitorglobal_en_Biocidal00 isimli ToR belgesinin güncel gelişmeler doğrultusunda gözden geçirilmesi ve gerekli görülen yerlerde de izle metoduyla değişiklikleri yapıldı.
- BÜL/23/12/2022 tarihinde İLU (İyi Laboratuvar Uygulamaları) kalite sistemi gereği, İLU Birim Kalite Güvence Sorumlusu (BKGS) tarafından Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Makamına İLU eğitimi verildi.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 28 Mart 2022 tarihinde “*Building Robust Toxin Attribution, Chemical-Biological Proliferation Activity Characterization for Ricin*” başlıklı webinara katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 07 Temmuz 2022 tarihinde Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü'nce düzenlenen “*51. Yeterlilik Testleri Online Çalıştayı*”na katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 26-30 Eylül 2022 tarihleri arasında “*Threat-Specific Counter Chemical and Biological Weapons (CBW) Investigations*” başlıklı çalıştaya katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 07-11 Kasım 2022 tarihleri arasında “*Combating Low-Technology Toxin Threats through Law Enforcement and Laboratory*” başlıklı çalıştaya katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından NATO Sivil Olağanüstü Hal Planlama Faaliyetlerinin yürütülmesine İlişkin Esaslar gereğince 10 Kasım 2022’de Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde icra edilen “*Komşu Ülkelerin Maruz Kalabileceği Hibrit Tehditler ile Bunlardan Ülkemize Yönelebilecek Hibrit Tehditler*” konulu toplantıya katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 15-17 Kasım 2022 tarihleri arasında “*Weapons of Mass Destruction (WMD) Crime Scene Management (CSM) and Evidence Processing for Attribution for Criminal Investigation Units and First Responders*” başlıklı çalıştaya katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 17 Kasım 2022 tarihinde Savunma Sanayi Başkanlığında gerçekleşen “*KBRN OTAG Lansmanı*”na katılım sağlanmıştır. Toplantı sonucunda oluşturulması planlanan odak çalışma gruplarından “Tespit/Teşhis OÇG”de katkı sunulacağı SSB’ye bildirilmiştir.

- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı sorumlusu, Avrupa Birliği (AB) ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından finanse edilen Türkiye’de Sağlık Güvenliği Projesi kapsamında 14-17 Aralık 2022’de Antalya’da düzenlenen “*Halk Sağlığı Laboratuvarları Yanıt Ağı Oluşturma*” eğitimine eğitici olarak katılım sağlamıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 16 Aralık 2022 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği – Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Ofisi (UNODA) tarafından düzenlenen “*Virtual Roundtable Discussion for UNSGM Experts*” webinarına katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından 20 Aralık 2022 tarihinde “*Chemical Biological Weapon (CBW) Mobile Laboratory Prevention Workshop for Law Enforcement, Industry and Academia in Turkey*” başlıklı webinara katılım sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı tarafından hazırlanan ve 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı VI. 180 Günlük İcraat Programı kapsamında kabul edilen “*Kimyasal Harp Maddelerinden Hardal Gazı Bileşiklerinin Analizine Yönelik Ulusal Tanı ve Doğrulama Kapasitemizin Artırılması*” başlıklı 1 adet proje tamamlanmıştır. Çalışma sonucunda, Hardal Gazı grubuna ait ve “Milli Kütüphane” adı verilen laboratuvara özgü cihaz kütüphanesi oluşturulmuştur.
- Avrupa Komisyonu ile Güney Doğu Avrupa Sağlık Ağı iş birliğinde (SEEHN), TAIEX Projesi kapsamında, 3-5 Ekim 2022 tarihlerinde, Arnavutluk’un Tiran şehrinde, düzenlenen “*Microplastics and One-Health: What's next? Priorities for Research and Actions in the SEEHN Member States*” konulu çalışmaya Toksikoloji Laboratuvarından 1 kişi katılım sağlamıştır.
- 02-03 Aralık 2022 tarihinde gerçekleştirilen” Uyuşturucu/Uyarıcı Madde ve Kötüye Kullanılan İlaç Analizlerinde Laboratuvar Uygulamaları ve Kütle Spektrometresi Teknolojisi” toplantısına Toksikoloji Laboratuvarından 4 kişi katılım sağlamıştır
- Toksikoloji Laboratuvarı tarafından 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı VII. 180 Günlük İcraat Programı kapsamında sunulan ve kabul edilen “*Klinik Örneklerde Glifosat Analizi Yapabilir Düzeye Gelinmesi*” başlıklı proje tamamlanmıştır.

Satın Alma Faaliyetleri

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları olarak 2022 yılı için talepleri gerçekleştirilen sarf malzeme, kimyasal, besiyeri, referans suş ve kit alımı talepleri yapılmış olup, ihale süreçleri ve satın alma işlemleri tamamlanmıştır.
- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları olarak su, havuz suyu, ve biyosidal ürün mikrobiyolojik etkinlik testlerine yönelik olarak 7 (yedi) adet mikrobiyolojik parametre yönünden uluslararası eksternal kalite kontrol (EKK) programına katılım için satın alma işlemleri yapılmıştır.
- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarının satın alma işlem süreci Tablo 10'da verilmiştir.

2022 YILI ALIMLARI	
316 Kalem Kimyasal Madde, Sarf Malzemesi, Referans Madde, Referans Suş, Besiyeri ve Kit alımı	Tamamlandı (İhale sürecinde yaşanan gecikmeler nedeniyle ilerleyen süreçte parçalı alımlar yapılmıştır.
2022 yılı için 158 kalem "Cihaz yedek parça ve cihaz sarf malzemesi alımı	Tamamlandı (İhale sürecinde yaşanan gecikmeler nedeniyle ilerleyen süreçte parçalı alımlar yapılmıştır.
2022-Kalibrasyon Hizmet Alımı (KSAI'a Ait 69 kalem cihaz/ekipman kalibrasyonu)	65 kalemin kalibrasyonu tamamlandı.
53 Kalem Kimyasal Madde, Sarf Malzemesi, Referans Madde, Referans Suş, Besiyeri ve Kit alımı	Tamamlandı
2022-Cihaz yıllık koruyucu bakım, kalibrasyon ve doğrulama, validasyon (oq/pq) testleri teknik şartnamesi hazırlandı (20 adet cihaz/ekipman) ve Şubat 2022'de firmalar ile sözleşme imzalanmıştır.	20 adet cihazın koruyucu bakım, kalibrasyon ve doğrulama, validasyon (oq/pq) testleri tamamlandı.
2023 YILI HAZIRLIKLARI	
2023-Kalibrasyon Hizmet Alımı (KSAI'a Ait 69 kalem cihaz/ekipman)	Şartnameler hazırlanarak satın alma süreci başlatıldı
2023-Cihaz yıllık koruyucu bakım, kalibrasyon, validasyon (oq/pq) testleri teknik şartnamesi (20 adet cihaz/ekipman)	
2023-Cihaz yedek parça ve cihaz sarf malzemesinin alımı	
2023-Laboratuvar sarfı, Referans Madde, Kit ve Kimyasal maddeler	

Tablo 10: Alım tablosu

- BÜL/2022 yılı 1 adet GC Headspace, 1 adet HPLC ve 1 adet renk ölçüm cihaz alımları gerçekleştirildi. Cihazlar kullanıma alındı.
- BÜL/ 2023 yılı kimyasal, sarf, cihaz sarf, kalibrasyon ve BSV (Bilgisayarlı Sistemler Validasyonu) hizmet alımlarına yönelik teknik şartnameler hazırlanmış olup, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına iletilmiştir. Süreç devam etmektedir.
- BÜL/ 2023 yılı (üç) adet Soğutma Üniteli Kimyasal Madde Saklama Dolabı alımına yönelik teknik şartname hazırlanmış olup, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına iletilmiştir. Süreç devam etmektedir.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında kullanılmak üzere satın alınan LC-Q-TOF cihazının muayene süreci tamamlanmış ve laboratuvarca kullanıma alınmıştır.

Laboratuvarın Hedefleri ve Gerçekleşmeleri

- Mikrobiyolojik Analiz Laboratuvarları olarak 2022 yılı için 3 (üç) hedef belirlenmiş olup süreç oluşturulan hedef planlarına uygun olarak tamamlanmıştır.
- Kimyasal Su Analizleri Laboratuvarında, ‘‘2022 yılı sonuna kadar Dış Kalite Kontrol Programları araştırılarak akreditasyon kapsamında yer almayan en az 2 parametreden katılım sağlamak ve başarılı sonuç almak’’ hedefi plana uygun olarak başarılı şekilde tamamlanmıştır.
- BÜL/2023 Yılı Hedef; 04/07/2019 tarihinde TÜRKAK tarafından geçerlilik süresi 03/07/2023 olmak üzere verilen İlk OECD İyi Laboratuvar Uygulamaları Uygunluk Beyanının (Dosya No. AB-0001-IL) sürdürülebilirliği için yeni İLU çalışmasını başlatmak ve tamamlamak.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 2022 yılı hedefi olarak belirlenen ‘‘2022 yılı sonuna kadar biyolojik numunelerde Sulfur Mustard’ların Albumin Adduct’larının Uluslararası Önerilen Çalışma Prosedürleri kullanılarak geliştirilmiş işletme içi metotlar ile analizine ait metot optimizasyon çalışmalarını gerçekleştirmek’’ hedefi tamamlanarak %100 gerçekleşme sağlanmıştır.
- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarında 2022 yılı hedefi olarak belirlenen ‘‘2022 yılı sonuna kadar Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Liste 1.A.04’de yer alan Sulfur Mustard grubu kimyasallara ait MS ve/veya MS/MS kütüphanesi oluşturmak.’’ hedefi tamamlanarak %100 gerçekleşme sağlanmıştır.

IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Güçlü Yanlar

- 1- Daire Başkanlığımız TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar, ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi, TS EN ISO IEC 17020 Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Şartlar ve Biyosidal Ürünlerin Fiziko – Kimyasal Analizlerinde İyi Laboratuvar Uygulaması (İLU) (GLP) standartları kapsamında kalite belgelerine sahip Ulusal ve Uluslararası hizmet vermesi
- 2- Kimyasal Savaş Ajanları Tanı ve Doğrulama Laboratuvarı'nın kimyasal savaş ajanlarının tanı ve doğrulamasında esnek kapsam ile akredite olarak hizmet veren ülkemizdeki tek laboratuvar olması
- 3- L1 Tipi Halk Sağlığı Laboratuvarlarının TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar ve TS EN ISO/IEC 15189 Tıbbi Laboratuvarların Kalite ve Yeterlilik İçin Özel Şartlar (Adana,İstanbul 3 HSL) standardı kapsamında kalite belgelerine sahip Ulusal ve Uluslararası hizmet vermesi
- 4- İstanbul 3 nolu HSL, TS EN ISO/IEC 17043 standardı kapsamında akredite Laboratuvar olarak Ulusal ve Uluslararası hizmet vermesi.
- 5- Daire Başkanlığımız tarafından Halk Sağlığı Laboratuvarlarının denetim, kontrol, izleme ve koordinasyonun yapılması
- 6- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) kalite ve akreditasyon yönünden izlenmesi ve değerlendirilmesi, HSL personeline Kalite altyapısının desteklemesi, geliştirilmesine yönelik eğitim ve dokümantasyon desteğinin verilmesi
- 7- Halk Sağlığı Laboratuvarları ile Daire Başkanlığı arasındaki iletişimin iyi olması, koordinasyonun tam olarak sağlanması
- 8- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda belirlenen eğitimlerin organizasyonu yapılarak, teknik eğitim faaliyetlerinin yapılması ile personelin niteliğinin ve bilgilerinin yenilenmesi
- 9- Toksikoloji Laboratuvarının acil toksikolojiye yönelik olarak 7/24 hizmet vermesi

B- Zayıf Yanlar

- 1- Mali ve özlük haklarındaki kayıplardan dolayı Daire Başkanlığı birimlerinin personelce tercih edilir olmaması
- 2- Yeni ek ödeme, teşvik ve döner sermaye payının dağıtılmasındaki yöntemden dolayı çalışanlarda iş barışının ve motivasyonun bozulması, personel sürekliliğinin sağlanamaması

C-Fırsatlar

- 1- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının sorunlarına sahip çıkılması ve çözümler üretilmesi
- 2- Yıllık denetimlerin yapılması, laboratuvarlar arasında standardizasyonun sağlanmasına, uygunsuzlukların kapatılma zorunluluğu hizmet kalitesinin artmasına ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına olumlu etki yapması

- 3- Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı ve Halk Sağlığı Laboratuvarları arasında sağlanan aktif ve işlevsel ilişkilerin kurulması
- 4- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının ihtiyaç duydukları ilgi ve iletişimin sağlanması
- 5- Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı Web sitesinin olması

D-Tehditler

- 1-“ Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı Kadro Standartları İle Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönergede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönerge” de, Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Toplum Sağlığı Hizmetleri ve Eğitimi Biriminin altında tanımlanması, Halk Sağlığı Laboratuvarlarının (HSL) toplum sağlığı birimlerine bağlandığı kanaatini oluşturmuş, bağlı personel listeleri ve il teşkilat şemaları da bu ifadeye bağlı olarak tekrar şekillenmiştir.
- 2- Halk Sağlığı Laboratuvarınca (HSL) ilgili yönetmelik gereği yapılan Su Analizlerinin analiz ücretlerinin tahsil edilme işlemlerindeki sorunların olması.
- 3-Laboratuvarlara sarf malzemelerin zamanında alınamaması, Dış Kalite Değerlendirme ve TÜRKAK ödemelerinde sorunların yaşanması.

E-Değerlendirme

Halk Sağlığı Laboratuvarları “Halk Sağlığı Hizmetlerine Yönelik Laboratuvarların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında çalışmalarını sürdürmektedir.

Ulusal ve uluslar arası standartlar (ISO 17025, ISO 9001, ISO 15189, ISO 17020, ISO 17043 ve ILU) kapsamında belgelerimizin ve çalışmalarımızın sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Gerçekleştirilen hizmet sunumlarında güvenilir, zamanında sonuç vererek sağlığın korunması ve vatandaşın kaliteli yaşam sürmesine katkı sağlanması en önemli görevimiz olup, sorumluluklarımızın bilincinde çalışmalar sürdürülecektir.

V- ÖNERİ VE TEDBİRLER

- 1- Halk Sağlığı Laboratuvarlarının yönergede ayrı bir birim olarak tanımlanması .
- 2- Döner sermaye, ek ödeme, teşvik ve benzeri ödemelerin tüm çalışanlar arasında iş barışını ve motivasyonu sağlayacak şekilde düzenlenmesi ve meslek gruplarının multidisipliner bir şekilde çalışması.